

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelése alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Koltán az OMGE szerkesztő-hírd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Figyelmeztetés az OMGE. t. tagjaihoz.

Azon tagjainknak, akik egy vagy több évi tagdíj, vagy alapítványi kamattal egyesületünk-nél hátralékban vannak, az intő-leveleket most küldjük szét; az intő-levéhez posta-utalvány is van mellékelve a pénz beküldésére.

Kérjük a hátralékos összegek beküldését, annál is inkább, mert szokatlanul sokan vannak hátralékban.

Figyelmeztetjük továbbá azon tagjainkat, akik több évi hátralékkal tartoznak, sziveskedjenek ügyeiket f. évi június 20-ig rendezni, mert ezen nap után követeléseink behajtását az egyesületi ügyésznek adjuk át, ami tetemes költséget és kellemetlenséget okoz az illetőknek.

Igazgató.

Tudomására juttatjuk t. gazdatársainknak, hogy egy külföldi cég nagymennyiségű préselt szalmát (őszi, tavaszi) óhajtott Magyarországból vásárolni. A szalma préselve — legalább 100 mázsás rakományokban — lenne (Lipésébe) szállítandó.

Azon t. gazdatársainkat, kiknek eladandó szalmájuk van, felkérjük, hogy a préselt szalmának árát és az eladásra szánt mennyiséget is feltüntetve, forduljanak levélileg egyesületünk ipari és kereskedelmi szakosztályához (Budapest, Köztelek, IX. ker., Üllői-út 25. sz., II. em., 12. ajtó).

Igazgató.

1901. évi május hóban befizetett alapítványi kamatok és tagsági évdíjak.

Alapítványi kamatot fizettek:

Hátralékra:

Paikert Alajos 25 koronát.

1901. évre:

Paikert Alajos 25, Szegedy György 20 koronát.

Tagsági évdíjat fizettek:

Hátralékra:

Csányi Agoston 80, Dessewffy Géza 20, Holzer József 20, Lossonczy Gyula, Lits Sándor, Molnár Lajos, Margulit Gyula 20, Putnoky Mór 40, Wimmer Károly, Weinberger Arthur 20 koronát.

1901-re:

Abonyi Károly, gr. Almásy Imre, dr. August Zsigm., Baross Pál, Bartos Gábor, Bernáth Béla, Bércsey Géza, Bekéssy Sándor, Bolla Mihály, Borhy György, Burger Armin és István, Burkart Ignác, Capelle Vilmos, Csengeri Kálmán, Dezső Ödön, Dessewffy Géza, Demkó Dezső, Dobránszky Péter, Dömötör László, Dratsay Gyula, dr. Drucker Jenő, Első pesti spórium-gyár, Fabinyi Gyula, Fekete Pál, Frank Emil, Fuchs Lipót, Gajary Ödön, Gálbory Samu, Goriupp Antal, Grünwald Sándor, Gromann Géza, Gutmann Lajos, Gintele Géza, Hazsinszky Károly, Haraszi Oszkár, dr. Hampel Antal, Heinz Albert, Hoepfner Kálmán, Jászberényi VII. ker. népkör, Iszlay László, Józsa László, Kasza Ferenc, Kátai Gyula, Kállai Lipót, Koch János, Klug Ferenc, Kuncz Jenő, Lázár Pál, Lang Ernő, Lechner Ödön, Lits Sándor, dr. Liebermann Leó, Lovas Sándor, Lossonczy Gyula, Mauszherth Sándor, Margulit Gyula, Mautner Ödön, Marikovszky Géza, Mezey Gyula, Mészáros ipartestület, Minárovits Pál, Molnár Endre, Cusztáv és Géza, Montag Lipót, Meskó Pál, N. Váradi-velencei földm. olvasókör, Neumann Armin, Patonai László, dr. Pajzs Gyula, Pfeiffer Kálmán, Perucz Emő, Pozner Gábor, Pozsonym. gazd. egyes., Prámer Agoston, Putnoky Mór, Raab József, Reé Jenő, Rosenberg Jakab, Rosznáky Jenő, Satori Mór, Sáborszky Ede, dr. Sigmund Elek, Schmidt Oszkár, Schlothauer Ferenc 20, Szalay István és Szenes Árpád 10, Szilárdy Béla, Somlyó Jakab, Sváb Lajos, Skublies Gyula, Schwarz Lajos, Strausz Rezső, Takáts József, Tschida Artur, Tormay Béla, ifj. Uhl Antal, Vancsó Gyula, Weinberger Zsigm., Weisz Berthold, Windisch Rikárd, Wurm Ignác, Zsoldos Elek 20 koronát.

A sárosi memorandum.

„Családi köteleket nem ismer, gyermekeit teljesen elhanyagolja, a vallásosság nála teljesen fölösleges fogalom, lelkipásztorára nem hallgat, a törvényt, a hatóságot nem tiszteli, csak a birságtól és büntetéstől való félelem tartja vissza

a felforgató intenczióktól, elégedetlen, alatomosan, titkon ócsárolja a hazai viszonyokat, korcsában, utczán hangoztatja és dicséri az amerikai szabadságot, lelkesedni csak szláv eszmékért tud, minden itthoni bajaért csak az urakat okolja, nincs bizalma az itthonmaradásban.“

Igy írja le Amerikából visszazármazott felvidéki honfitársainkat a Sáros megyei gazdasági egyesület a képviselőházhoz intézett memorandumában és jól tudjuk, hogy Sáros vármegye gazdasági egylete a kivándorlás erkölcsi következményeinek ezzel a szörnyű megfestésével nem licitál tul a valóságon. Az a vármegye munkáskézben szegény, minden távozóban nehezen pótolható munkaerőt veszít a mezőgazdaság, a visszaérkezőben pedig nincs köszönet, mert az többet ront, mint javít a helyzeten. A kivándorlás súlyos baja tehát önmagát nem korrigálja ki, sőt minél tovább tart, annál jobban elmérgesedik, mint a kelevény. Gyógyszert most már egyenesen az országgyűléstől kér Sáros vármegye, mert a baj következményeit csak sorvadás árán viselheti tovább.

De hát tud-e adni orvosságot az országgyűlés, hogy ne vándoroljanak ki embereink oda, ahol őket jobban megfizetik? Nehéz kérdés ez, amelyre a feleletet az újabb időkben nagy gonddal keresik, ugyszólván összes társadalmi testületeink, sőt maga a kormány is. Erre a kérdésre igyekszik feleletet adni — legalább saját viszonyai között — a sárosi memorandum, mikor konkrét javaslatokat terjeszt a képviselőház elé, amelyekből közvetve, vagy közvetlen eredményeket remél.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. sz.

Az **Adriance**, Platt & Co. new-yorki gyár világhírű

Adriance fűkaszaló

Adriance marokrakó- és

Adriance kévekötbartató gépeinek

kizárólagos magyarországi képviselője.

Ia. aussigi és Hungaria Rézgálicz

Dr. Aschenbrandt-féle bordó és rézkénpor

és mindennemű szőlővédekezési anyagok és szerek bevásárlási forrása

A **V. Vermorel** villefranchetgyár világhírű

„Eclair“ peronospora fecskendőinek

„La Torpille“ kénporozó- és

„Excelsior“ szénkénegező

gépeinek

Ia. sublimált Kénpor

A közvetlen teendők közé sorozza az utlevelek szigorubb ellenőrzését oly formán, hogy az utlevelet fényképpel lássák el, lebélyegezzék, utlevélkérvényt csak a fősztolgabíró intézhessen el, végre katonakötelezetteknek és leányoknak 18 éves korig utlevelet ne adjanak ki. Vonatkoznak tehát ezek a javaslatok a kivándorlás mesterséges megnehezítésére s jelentőségük csak annyiban van, hogy néhány impresszionistát az utlevél kiszolgáltatásának technikai nehézségeivel visszatartanak attól, hogy mostoha hazájuknak egykönnyen hátukat fordítsák. Különös sikert egyébként ezektől az intézkedésektől nem vár a sárosi gazdasági egyesület és mi sem várunk. Kétségtelen ugyan, hogy a kivándorlás kérdésében az egyének szabad cselekvési joga a magasabb állami és társadalmi érdekekkel ellenkezésbe jut. De bármennyire is alárendeljük az egyének cselekvési szabadságát a célszerűség magasabb szempontjainak, végeredményében ez mégsem jelent többet, minthogy a folyam csupán folyásában szabályoztatik, de forrásai a régiek maradnak. Sőt ha beismerjük, amit tagadnunk nem lehet, hogy a kivándorlás legnyomósabb oka a szegénység, akkor legalább is kétséges, vajjon magasabb állami és társadalmi szempontokból célszerű-e az *elégedetlenség* számára visszatartani azokat, akiknek éppen e magas szempontok által követelt polgári elégedettség feltételeit nem bírjuk megadni? Annyi bizonyos, hogy a szigorubb rendőri beavatkozásoknak feltétlen etikai jogosultsága csak akkor lesz, ha egyidejűleg más oldalról a visszatartott egyének jobb megélhetése érdekében is gondoskodás történik.

Ebbeli gondoskodást provokálják a mezőgazdasági nép jólétét célzó javaslatok, amely memorandum így összegez: Tegye a kormány tanulmány tárgyává a birtokminimum kérdését a földbirtok tulajdoságos elaprózásának megakadályozása céljával, mert a földbirtok megosztása a megyében odáig megy, hogy végre is az okszerű művelést lehetetlenné teszi s egy családot eltartani képtelen. Rendezzék a telekkönyveket, mert ezeknek és a kataszteri birtokíveknek megbízhatatlansága sok pörre, pörvesztésre és keserűségre ad okot. Az erdőtörvények végrehajtását alkalmazzák a helyi viszonyokhoz, még pedig legelők létesítésének elősegítése érdekében. Hajtsák végre a legeltetési és a mezőrendőrségi törvényt; törvények az üzérkedőkkel, hatóságok pedig az erősebbekkel szemben jobban védjék meg a nép érdekeit és végre is az adóterheket ne fokozzák. Ezek a sárosi memorandum főbb javaslatai, amelyek helyt állanak országos szempontból is nemcsak Sáros vármegyére nézve.

A javaslatok nem is produkálnak a kivándorlás súlyos és abnormis tünetére alkalmazandó különleges intézkedéseket, hanem csak olyan intézkedéseket provokálnak, amelyek lelkiismeretes végre-

hajtása a legnormalisabb és a legholdogabb állapotok között is kötelessége az államhatalomnak. Sáros keveset kér nem azért talán, mintha ez a kevés már segitene baján, hanem inkább azért, mert többet kapni úgy sem remél. És talán igaza van.

Kivándorlás ma nemcsak Sáros vármegyéből van; ez egy országos betegség és hogyha ennek a bajnak gazdasági életünkbe mélyen lenyúló gyökereit egyszerűen és alaposan gyógykezelés alá venni akarnók, arra kellene felébrednünk, hogy ehhez a vállalkozáshoz gyengék és szegények vagyunk. Az elszegényedés általános következményével szemben bizony máról-holnapra tehetetlen a kezünk, mert ezt a keserű gyümölcsöt több évtized érlelte meg. Legfeljebbazon dolgozhatunk, hogy a jövődő talaja jobb gyümölcsöt teremjen és ez is csak valami. De valamit tenni evégből kellene már, mert a baj csakugyan nagy; Felvidék, Dunántul, Délmagyarország és a Szekelyföld osztoznak benne, tehát kis kivétellel az egész ország. Azért a kivándorlás nemcsak Sáros vármegye ügye, hanem édes mindnyájunké.

Igen okos dolog, hogy a Sárosmegyei gazdasági egyesület az oknyomozás és az indítványozás terére lépett. Ezt az összes érdekelt gazdatestületeknek meg kellene tenniük. Hivatottak is rá, hogy megtegyék, de ebből még nem következik, hogy a hivatalos Magyarország a dolgot rájuk hagyja. Hogy ezt a kis országot egyetlen esztendő alatt százezer honpolgár hagyja el, ez olyan súlyos tünet, amelynek kifürkészése végre is csak átháríthatlan kötelessége a törvényhozói és a végrehajtó-hatalomnak.

Az OMGE.-nek az az indítványa volt, hogy a parlament — angol példára — királyi bizottságot küldjön ki a kivándorlás mögött rejtőző bajok kipuhatólása céljából. Ennél jobbat kezdő lépésnek most sem ajánlhatunk. Kerüljenek sorra a kiürülő vidékek s lásson az államhatalom haza-kacsintással nem vádolható saját szemével. Ha aztán tisztára kitapogatjuk a diagnózist, megindulhat a munka egységes terv szerint, harmonikusan, alul és felül. A törvényhozói testület méltóságának is az felel meg jobban, a mai kormányzat gondos munkájához is inkább hozzá illik, hogy *vezetője*, ne pedig *ostromoltja* legyen a kivándorlás kérdésében megindult mozgalomnak. S valóban értelmellen volna is itt az elkülönödés, mert hisz rosszabbat senki sem akar, minthogy jobbra forduljon népünk sorsa.

Buday Barna.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatvezető: Cserhádi Sándor. —

A szikes talajok megjavítása.

Mult napokban a „Köztelek”-ben kérdés jelent meg, hogy miként javítható meg a szikes föld annyira, hogy az könnyen művelhető

és termőképesse tehető legyen, ha jól emlékszem, egy válasz érkezett is ezen kérdésre, mely a szikes talaj megjavítására gipszet ajánlotta.*) pedig kár valakit felesleges költségbe kergetni, különösen a mostani nehéz gazdasági viszonyok közt. Sajnos dolog, hogy némely ember nem törődik azzal, hogy másnak kárt okoz, illetve felesleges költségbe belekergeti. Próbát, illetve alapos kísérletet kell tenni az embernek újítás esetén és kicsiben, nem szabad mindjárt nyakig belemenni mindenbe, első sorban meg kell a dolgot jól fontolni, kísérletet kell tenni, újítást illetőleg és a siker után a legjobbat kell ajánlani. A gipsz csak úgy érvényesül a szikes talaj javítás körül, ha a kísérletet alaposan és jól megfontolva véghezvük. Hét éven át szikes talaju birtokon gazdálkodtam, de oly szikes területek voltak a birtokon, hogy azt még ásóval sem lehet felásni, így tehát könnyen érthető, hogy ott semmi sem termett. Az esővizet nem eresztette át. Nem nyugodtam, hogy tétlenül nézzem egy 147 hold kiterjedésű terület teljesen hasznavehetetlenül heverjen még sertéselgelőnek sem lehetett mondani, mivel egy szál gaz sem volt rajta egyáltalán véve látható. Közbe voltak kisebb foltok, ahol a víz nem áll meg, úgy kissé szelidebb sziknek nézett ki, de az vajmi keveset tett ki, körülbelül 20—25 hold lehetett összevéve.

Önálló gazdatiszteskedésem második évében hozzáfogtam ezen szikes földterület termőképessé tételéhez, a tél folyamán sok hó volt, így a tavasz is meglehetősen nedves volt, ennélfogva a szikes területeknek egyharmadrésze teljesen el volt vízzel borítva. Hozzáfogtam a víz leeresztéshez oly célból, hogy minden áron használhatóvá kell tennem ezen területet, a szikes föld egyik vége egy mezei utra dült, hol egy méter széles és félméter mély árok volt húzva, én a szikes földről a vizet árok segítségével ezen nagy árokba leveztettem, olyformán, hogy az egész szikes táblán hosszába minden 50 öl szélességű távolságra egy ásó széles és egy ásó mély árkokat húztam, melyeken a víz szépen lefolyt a nagy árokba, természetesen a laposabb helyeken keresztárkokkal segítve, hogy a víz minél gyorsabban lefolyhasson. A vízlefolása után az árkokat kitisztítottam, hogy azok mindig készen legyenek a víz levezetését illetőleg. Ezen keskeny árkok segítségével a szikes talaj már az első évben annyira megszilárdult, hogy rákövetkező tavaszon a tavaszi munka elvégzés után képes voltam az egész táblát feltöretni. Igaz ugyan, hogy fura egy szántás volt az, csak hogy mégis elértem azt amit akartam, illetve hogy feltöretthessem. Az így felszántott területre első sorban, ahol a legvadabb szikes foltok voltak futóhomokot hordattam 20 cm. vastagon, mikor ezzel elkészültem, a homokhordást folytattam tovább, a szelidebb területre 10—15 cm.nyi vastagon terítettem a homokot. A munka nem is ment oly nehezen, mint azt előre gondoltam. Igaz, hogy a homokhordást csak akkor eszközöltem, mikor egyéb gazdasági munkám nem volt, hogy az igavonó erőt nem kellett másutt foglalkoztatnom, úgy sikerült a tervem, hogy még őszi vetésig az egész szikes tábla be volt homokkal terítve, őszszel mikor már minden mezei munkámmal elkészültem, a tavasziak alá a szántást is befejeztem, neki fogtam a szikes földnek a felszántásához, mily meglepő volt rám nézve az, hogy mennyivel könnyebben ment a szántás és mi földolog, egy vakbarázdát sem volt benne. Ahol láttam, hogy a homok kevés, oda újból vittem szükséghez mérten, így elkészülve a szántással, 5 holdat kihalítottam olyformán, hogy abba erős szik és gyöngébb szik is kerüljön, ezen parcellát próba

*) Erre ugyan rosszul emlékszik a cikkíró ur, mert a válaszban nem ajánlottuk a gipszet.

végelt gipsz (1200 □-ö szórattam, meglehetősen tulnag, volt sok. T val imitt-ar tocskakat, táblán az borítva öss ujból oda beálltával, tett a mu földnek, elő soltattam kivéve az 3 másik felé gipszezett holdat szin dést szerez befolyással tását illeto az elvetet hogy meg le zett parczel tam észlelr pedig a tal telét illetve totta volna

A szil meglehetősen igaz, hogy a szalmára dött, mint az aratás a szalmában kéve, egy don 1200 kereszt 9 szemben te 287¹/₂ kg szemű volt kg. Sajnáto nak azt, igaz, hogy mert a cse és hasznos napszámot költöttem, kiadva, fiz ezen mivel sen 193 f kintetbe, évek hosszú területet ba tehessen, nem, mert szántás telj

A tal azért mivel koztam bev sleri grubb helyenként mit fejszeve könnyen m való vetés teljesen jól ugyszinte a fejlődött, u miben nem ménye jó holdanként ben a 26 k 3 kéve, adó aczelos sze buzát, a ta tok voltak, szik, csakho hogy többé ennek feltü leforgása al lyével teljes

*) Ily k el hatást, 10-

végelt gipszzel szórattam be, egy magyar holdra (1200 □-ölével számítva 350 kg.) gipszet szórattam, a munka tavaszig szünetelt. A tél meglehetősen fagyos volt, nedvesség ugyan nem túlnagy, mert hó is kevés volt és eső sem volt sok. Tavasz felé nagyobb esőzések beálltával imitt-amott lehetett látni egy-egy kis pontcskákat, ahol a víz megállt, de az egész táblán az összes foltokat, melyek vízzel voltak borítva összevéve talán $\frac{1}{4}$ holdat sem tett ki, újból oda homokot vittem. A tavasz teljes beálltával, amint az idő engedte és hozzá lehetett a munkához fogni, nekimentem a szikes földnek, először nehéz vasfogásokkal megfogaltattam az egészet és bevetettem zabbal, kivéve az 5 holdat. Ennek felét fehér zabbal, másik felét tavaszi búzával és ugyanott a gipszest parcella mellett kihasítottam $\frac{2}{3}$ holdat szinte tavaszi búzával, hogy meggyőződést szerezsek magamnak arról, vajjon milyen befolyással van a gipsz a szikestajaj megjavítását illetőleg. Az időjárás igen kedvező volt az elvetett zab és buza elég jól kikelt, úgy hogy meg lehet vele elégedni, hanem a gipszest parcellán semminemű változást nem tudtam észlelni sem a növényzetet illetőleg, sem pedig a talaj megjavulását vagy könnyebbé tételét illetve annak megmunkálását előmozdította volna jószágra nézve.

A szikes talajon úgy a zab, mint a buza meglehetősen állott, elég jól beérett mindkettő, igaz, hogy sem a zab, sem a tavasz buza úgy a szalmára, mint fejre nem volt olyan kifejlődött, mint a többi táblákon hasonló növények, az aratás aránylag szinte tűrhető volt, termelt szalmában a szikestajaj földön 5 kereszt 3 kéve, egy kereszt á 23 kéve egy magyar holdon 1200 □ ölével számítva, a búzából 4 kereszt 9 kéve termelt egy magyar holdon, szemben termelt a zabból egy magyar holdon 287 $\frac{1}{2}$ klg. búzából, mely gyönyörű acélos szemű volt, termelt egy magyar holdon 193 kg. Sajnálom, hogy nem jegyeztem fel magamnak azt, amit a homokfordás vett igénybe, igaz, hogy arra készpénzkiadásom nem volt, mert a cselédekkel eszközöltem, mikor egyéb és hasznosabb munkát nem tudtam nekik adni, napszámot ezen munkálatra egy krajczárt sem költöttem, a vízlevezető árok általában lettek kiadva, fizettem folyóölként 1 krajczárt, ezen mivelet belekerült készpénzkiadásba összesen 193 fjt 2 kr., de mindezt nem véve tekintetbe, legfőbb célom az volt, hogy ezen évek hosszú sora óta haszontalanul hevert földterületet bármiféle uton-módon is termékképesé tehessen, mit a futóhomok segítségével el is értem, mert már a tarló feltérésekor eszközölt szántás teljesen jónak volt mondható.

A tarlót mindjárt aratás után alászántottam azért mivel az egész területet búzával szándékoztam bevetni, mit is kétszeri szántás és egyszeri grubberozás után meg is tettem, igaz, hogy helyenként az erősebb foltok rögösek voltak, mit fejszével széjel kellett törötnem, mi elég könnyen ment, úgy a szántás mint a géppel való vetés teljesen kielégítő volt. A buza kikélesése teljesen jól ment végbe, teljesen hibátlan volt, ugyszinte a rákövetkező tavaszon is a buza jól fejlődött, úgy, hogy erős reményt fűztem hozzá, miben nem is csalódtam, mert az aratás eredménye jónak mondható; termelt magyar holdanként 1200 □-ölével számítva keresztben a 26 kévéjével számítva termelt 11 kereszt 3 kéve, adott keresztje 49 $\frac{3}{4}$ kg. elsőrendű szép acélos szemű búzát, azaz egy hold 629 $\frac{3}{4}$ kg. búzát, a tarlón egyes helyeken, hol a vadszikfoltok voltak, újból mutatkozni kezdett az erősebb szik, csak hogy már attól nem lehetett tartani, hogy többé felülkerekedjen, mert ahol láttam ennek feltűnését, azonnal homokoztattam, 5 év leforgása alatt a szikes föld a futóhomok segítségével teljesen jó karba és mivehető állapotba

*) Ily kevés mennyiségű gipszzel sehol sem értek el hatást, 10—15 q-val helyenként rövid időre igen.

Rovatvezető.

lett hozva, úgy, hogy elég jó terméseket kaptam, mivel azt aztán rendes mivelet munkálatokba részesítettem.

Kár tehát a szikes föld megjavítására gipszet pazarolni, ez teljesen kidobott pénz, ennek a hatása semmit érő, nincs párja a közönséges futóhomoknak, fekete homok is jó, de a közönséges futóhomok élessége, illetve a bő kvareztartalmánál fogva a legjobb gyógyszer a szikes földön, ahol abszolúte semmi homok nincs, ott már a fentebb jelzett árkokalakkal segítünk legkönnyebben és legolcsóbban, mert egy-két év leforgása alatt az árkokal által az erős sziksókat így esőzés és tavaszi hóolvadás által előálló vizek kilugozzák és a szikes föld könnyen mivehetővé tételét elősegíti, ha már egyszer az árkok megvannak, akkor ekével is lehet azt mélyíteni, mi rendkívül apositja a kiadást, nem kell kézierőt annyit alkalmazni mi természetesen drágább is. Kitűnő a szikes föld a búzatermesztést illetőleg, habár nem is ad keresztszámra annyit, mint más fekete föld, de szép acélos, sikérdus és sulyos búzát nyerünk.

Ha a körülmények olyanok, hogy a víz levezetésére, illetve a levezetett vizet nincs hová leereszteni, hogy nincsen a szikesábla mellett árok, úgy azt ne sajnáljunk hazni, a hová a víz levezethető legyen, ha azonban a mivelet alatt álló tábláinkon mutatkoznak természetesen szikes foltok, úgy ottan a dolgon oly módon segítünk, hogy minden □-méterre egy 2 méter mély lyukat furunk földfuróval, a lyukat kő- vagy tégladarabokkal telerakjuk és ezen lyukakba a víz le fog szűrődni, azután az udvari söpredéket, a hamut, szóval ilyenféle poros hulladékokat esetleg vályogból vagy surból épült épületek omladékát ezen foltokra ráhordjuk és ezáltal rövid idő alatt elősegítjük a szikes föld termékképeségét és rendes mivelet alá vehetjük.

Diósi Imre.

TALAJJAVÍTÁS.

Rovatvezető: Krassay Jenő.

**Eszterházy Miklós Móríc gróf
csákvári alagesövezésének ismer-
tetése.**

I.

Bármely jól sikerült talajjavítási művelet megismerése kétségtelenül hasznos és tanulságos, de különösen azoké az, melyek egy és ugyanazon birtokon, ugyanazon vezeték mellett több évre felosztva, fokozatosan létesítettek, mert ily műveletek bizvást mintaszerűeknek tekinthetők, hiszen az első évben véghezvitt munka esetleges hiányai már a második évben kiküszöbölhetők, az előző év tapasztalatai a következőben értékesíthetők voltak.

Ilyen művelet többek közt az itt ismertetett alagesövezés is, mely az I-ső kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatal s a gazdaságot kezelő Pauliny Béla uradalmi ispán szakszerű összeműködésével 1889—1894. években, tehát hat év alatt létesített.

Eszterházy Miklós Móríc gróf csákvári birtoka a Vértess-hegység lábánál terül el.

A birtok dombos, völgyes fekvésű s azt több, apróbb vizár szeli át körülbelül északról délnek haladó irányban. A göböl völgyi árok gyűjti mindezen ereket össze, melyek Övárok, Teknyőárok, Nagyréti árok, a Táblák árka, Kendereskerti árok neveket viselnek.

Mindezen vizereket a Fornapuszta felé veszik utjokat s a Császári vízfolyásba ömölve, a Velencei tó táplálékát képezik.

Az esési viszonyok általában kedvezőek. Így például a VI. rendszer legszélső szivócsövetől az I. rendszer csőszájáig 500 méter esés, az F₄ táblán 25 méter. Az A₄, A₅ táblán 224 méter esés állott rendelkezésre.

A birtok feltalaja középkötöttű vályog, az altalaj nagy átlagban márga, de kivételesen

márgás murva és folyóhomok is fordul elő és így a talaj kötöttsége mellett a forrás okozta túlnedvesség még károsabb hatású volt.

Ily kötöttségű talajtermészetesen a katlanszerű mélyedéseket képező helyeken túlnedvességben szenvedett, helyenként források által is nedvesítve. A meglévő nyílt árkok szaporítása és mélyítése egyedül a bajt meg nem szüntette volna a talaj kötöttsége miatt s így alagesövezéshez kellett fordulni.

Az 1889—1894-ben részletekben létesített alagesövezés a mellékelt helyszínrajzból kivehető. A keresztülvétel alábbiakban ismertetjük.

Tulajdonképen az alagesövezés kísérletileg 1889-ben a „Tulsó darab gyöpön” kezdetett meg. Ezen 38 kat. holdnyi rét alagesövezése (XVIII-ik rendszer) Szalay Dezső kir. kulturmérnök személyes vezetésével alatt igen jól sikerülve, adott ösztönzést a nagy munka megkezdésére.

Az F₃ és F₄ számú tábla az alagesövezés előtt rét volt. Feltalaja fekete, homokos vályog, helyenként vakszik foltokkal. Holdanként alig adott 35—6 q szénát, sarjút pedig rendszerint semmit. A csekély termést a trágyázás sem emelte kielégítően, mely körülmény az uradalmat arra indította, hogy e területeket alagesövezze s azután felszántsa.

Egyéb rétterületek nem törettek fel, ellenben azok tulságos nedvessége részben övarkokkal, részben a mély pontokon vezetett nyílt árkokkal, legnagyobb részben azonban alagesövezéssel lett orvosolva. E rétek feltalaja jó vályog, némely helyen egész 1 méter vastagságban tejevényes, némely helyen márga s ritkán kisebb helyeken murvas. A fekvés csaknem kivétel nélkül katlanszerű s így az oldalakra ráfolyó s felfakadó víz természetes folyással nem bírván, a rétek elmoesárosodtak s ennek megfelelő savanyu és békarakkás szénát adtak.

Azon területek, amelyek már korábban, az alagesövezés előtt is szántóföldnek használtattak, így az A₃, A₄ és A₅, az F₁ és F₂ táblák oly nedvesek voltak, hogy némely tavaszon egyáltalán nem voltak elvethetők s rossz miveletőségük miatt silány minőséget és temérdek gyomot termeltek.

1889-ben a „Tulsó darab gyöpön” létesített XVIII. rendszer költségeit az növelte, hogy az alagesövek szokatlanul nagy mélységre (egész 14 méterig) lettek lefektetve, hogy az altalaj agyagos volt, a kisterüethez viszonyítva, hosszú nyílt árkot kellett létesíteni s a munkások gyakorlatlanok voltak. A szivócső-vonalak egymástól 20—25 méter távolságra rakattak. A terület továbbra is rét maradt.

1890-ben az F₃ táblán létesített I., II., III. rendszernél igen száraz, mindenütt csakányt igénylő, murva nélküli, márgás altalajba rakattak a csővonalak 21 méter távolságban, A szivóvonalak 100—140 méter, a gyűjtők helyenként 200 méter mélyre lettek lefektetve. A terület csövezés előtt rétnak, azután szántóföldnek lett használva.

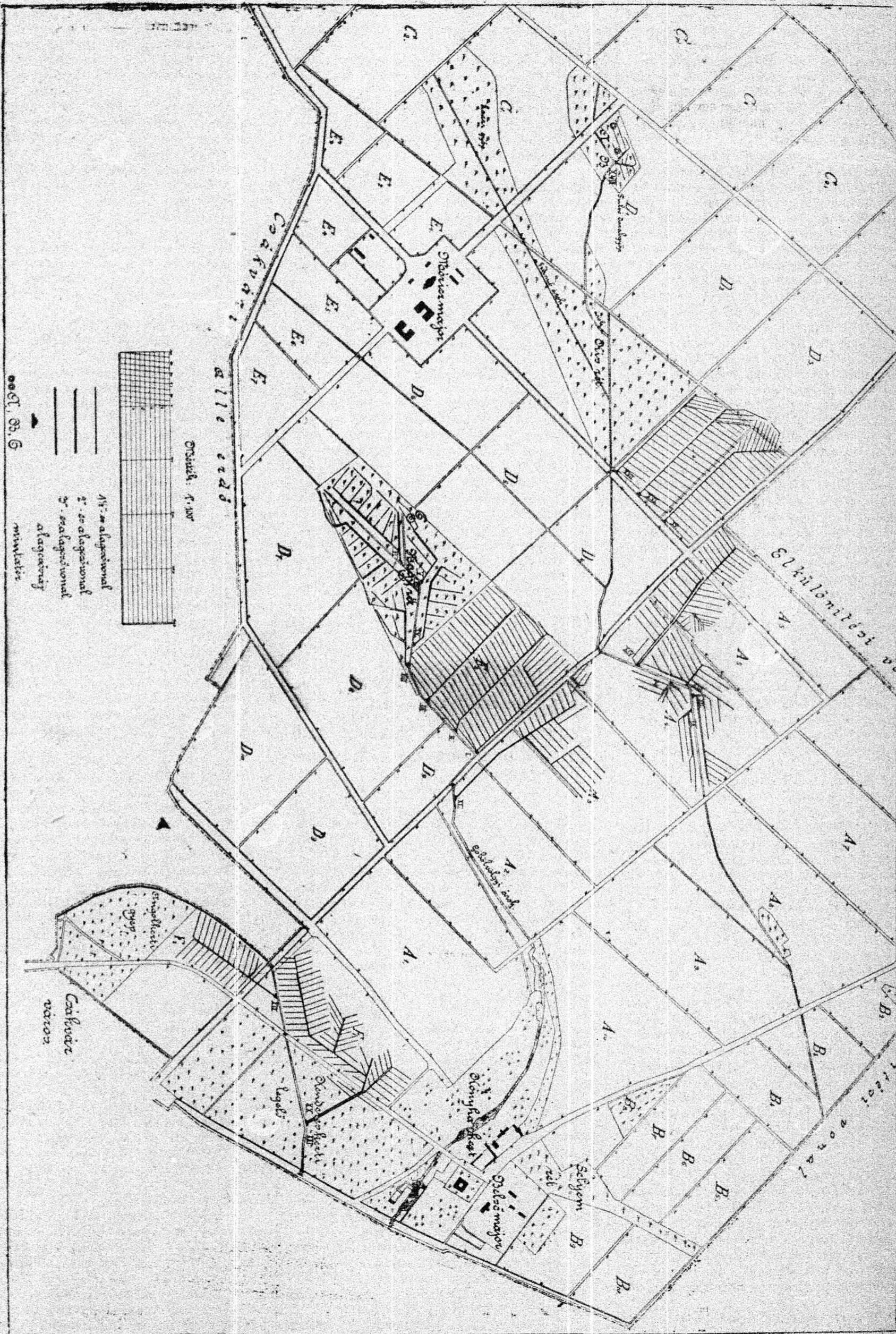
A 1890-iki többi munkánál, a Négyréten létesített V., VI., VII. rendszer munkáinál helyenként murvas altalajjal kellett megküzdeni. A szivóvonalak egymástól 40 méter távolságra s 100—140 méter mélységre rakattak le. 770 f. m. nyílt árok ásott. Egyes rendszerek-nél felfogó övesvonalak lettek lerakva. A terület rét maradt az alagesövezés után is.

1891-ben a Nagyréten létesített IV. és VIII. rendszernél ugyanoly viszonyok voltak, mint a múlt évben lerakottaknál. Szintén rét maradt továbbra is.

Ugyanezen évben az F₄ és D₃ táblán létesítették a XV., XVI., XVII. rendszereket olyan viszonyok közt, mint 1890-ben az F₃ táblán, minek folytán lett ezen rétből is szántóföld, a csövek 20—30 méter távolságra 120 méter minimális mélységre rakattak le.

Ez évbéli munkálatokat drágította a szeptember 6-iki felhőszakadás, melynek folytán a talaj egészen fellágyult, az árkok partjai be-

120. ábra. Eszterházy Miklós Moriz gróf eszterházi uradalmaiban 1889-1894. végzett alagsóvezetések a Pauliny Béla Ispán vezetése alatt álló elkülföntött major-birtokon.

dölte s egyik-hányini, miközben általában lassan 1892-ben a rendszer lett lé azok is maradtak. Az 1893-ik a IX-től XIV-ig. Ezen év munkájá vezető főgyűjtő végett 325 méterezni, részben igényességig), hol ellen az egész vázama alatt palló alagsóvezeték terít szántóföldek voltak. 1894-ben a XIX., XX., XX az abból előtörő minék folytán a kellett az árka. Az alagsóvezetés Ritka eset javítás költségei lehessen kapni, aránt tanulhasson szeg ismeretes. A geiről a gazdaság tesebb kimutatás ismertetik az ilyen összes kiadások nek tekinthetők. ban hozzuk.)

DOHÁN

Rovatve

A párisi k...

Irt...

3

(H)

Az utóbbi é átment Kuba szig sehol sem pótolh a cukornád term delmének főforrá. Ki ne ismer nemcsak külső el állításával tűnik f nél fogva annyira állításon bemuta szivarok gyűjtémé kedvelők Mekkájá hogy ezen kiállítá dero-palota egyik keskeny helyre, m anyag áttekintését nagy gyárak közü Comercial y Cia. Gracia, Calixto L y Carvayal, I. All hosszú havanna-sz hosszúságig minde legváltozatosabb Pedig ezen kubahai események voltak kitéve. Így 1896-ban egymagá dohányi vesztett e vetkeztében, miutá nekik 30.000 dollá alatt nemcsak a ények pusztultak része is ugy tönk elteni, míg minde gásba jön. A cukorterm

dötek s egyik-másikat egész újból kellett kihányani, miközben a felázott földben a munka általában lassan haladt.

1892-ben az A₁ és A₂ táblákon a XIV. rendszer lett létesítve, szántóföldek voltak és azok is maradtak.

Az 1893-ik évben az A₃ és A₄ táblákon a IX-től XIV-ig terjedő rendszerek létesítettek. Ezen év munkájánál az került legelőbbre, hogy a levelező fegyűjtőt a kellő esés megadhatása végett 325 méter hosszúságban kellett elvezetni, részben igen mélyen (egészen 4,2 méter mélységig), hol is a homokos talaj bedőlése ellen az egész vonalon az árkot a munka tartama alatt pallókkal kellett kiduczozni. Ezen alagsóvezet területek a esővezés előtt is már szántóföldek voltak.

1894-ben az F₁ és F₂ táblákon létesült a XIX., XX., XXI. rendszer. Murvás altalaj és az abból előtörő sok víz nehezítette a munkát, minek folytán a fegyűjtő egész hosszában ki kellett az árkot duczozni a betemetésig. Az alagsóvezés előtt is szántóföldet képeztek.

Ritka eset az, hogy egy befejezett talajjavítás költségeiről oly részletes felvilágosítást lehessen kapni, melyből laikus és szakértő egyaránt tanulhasson. Rendszerint csak a végösszeg ismeretes. Az itt tárgyalt munkák költségeiről a gazdaság gondos kezelője a leg részletesebb kimutatást állította össze, melyek teljesen ismertetik az ilyen munkálatoknál felmerülő összes kiadásokat s mint ilyenek mintaszerűeknek tekinthetők. (A táblázatokat jövő számunkban hozzuk.)

Pécs Béla.

(Vége következik.)

DOHÁNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A párisi kiállítás dohányjai és dohánygyártmányai.

Írta: Kerpely Kálmán.

X.

3. Kuba szigete.

(Havanna-dohány.)

Az utóbbi években oly sok viszonytárgyon átment Kuba szigetének, egy a világon teljesen sehol sem pótolható gyöngye a dohány, mely a cukornád termelésével kapcsolatban jövedelmének főforrásait képezi.

Ki ne ismerné a havanna-szivart, mely nemcsak külső elegáns alakjával és szép kiállításával tűnik fel, de különösen belső értékénél fogva annyira keresett és becsült. A kiállításán bemutatott nagyszámú havanna-szivarak gyűjteményes csoportjai a dohánykedvelők Mekkáját képezték s valóban kár, hogy ezen kiállítás a messzefekvő nagy Trocadero-palota egyik oldalfolyosójára szorult oly keskeny helyre, mely az ott bemutatott értékes anyag áttekintését nagyban megnehezítette. A nagy gyárak közül képviselve voltak, la Havanna Comercial y Cia, Henry Clay y Cia, Alvarez y Gracia, Calixto Lopez y Cia, Hija de Cabanas y Carvayal, I. Alfonso stb. az apró, alig 8 cm. hosszú havanna-szivartól kezdve a 20—25 cm. hosszúságig minden átmenetben, színben és legváltozatosabb külső kiállításban.

Pedig ezen hatalmas gyárak a legutóbbi kubai események folytán sok viszonytárgságnak voltak kitéve. Így például a Bock és Tsa cég 1896-ban egymagában 300.000 dollár értékű dohányt veszített el a felkelők gyűjtogatása következtében, miután első szavukra nem adott nekik 30.000 dollárt. A hosszantartó háború alatt nemcsak a cukornád és dohányültetvények pusztultak el, hanem a farmok nagy része is úgy tönkre ment, hogy több év fog eltelni, míg minden ismét a rendes kerékvágásba jön.

A cukortermelés például 1.500.000 tonná-

ról 1898-ban 297.000 tonnára csökkent, s 1899-ben csak 400.000 tonnára emelkedett: a termelt leveles dohány mennyisége 25 millió kilogrammról 9 millió kgr-ra csökkent. 1899-ben a háború befejeztével. Csakhogy a cukor más uton is pótolható, ellenben a híres havanna-dohány mint ilyen pótolhatatlan, a mi természetesen az árak óriási emelkedését vitatta maga után. Olyan prima árúért, melynek 50 kgr-ért azelőtt 40 dollárt fizettek, 100 dollárt is megadtak.

Hogy a dohánytermelés Kuba szigetére mily fontos, kitűnik abból, hogy normális időben átlag 28 millió kgr. dohányt produkál, melynek fele gyári feldolgozás alá jön, fele pedig leveles alakban kivitelre kerül. A nagy havannai szivargyárak tehát évenként körülbelül 14 millió kilogramm dohányt dolgoztak fel 300 millió darab szivar, 4704 millió cigarettára és 1 millió kgr. vágott dohány előállítására. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a belföldi fogyasztásra szükségelt 40 millió drb szivar leszállásával, normális időben 250 millió drb szivar került kivitelre és hogy a zavargások kifőrése óta a kivitel 1896-ban 185 millió, 1897-ben 123 millió, 1898-ban csak 91 millió drb szivart tett ki, tehát csaknem $\frac{1}{3}$ -adával csökkent s hogy a forradalom után 1899-ben a belföldi fogyasztással együtt csak 185 millióra emelkedett, kitűnik, hogy az évekig tartó háború mennyi bajt okozott nemcsak a termelőeknek, hanem a gyárosoknak is.

A háború alatt tényleg csaknem az összes szivargyárak beszüntették üzemüket, egyrészt mert a kész szivarárú Kuba klímája miatt raktáron soká nem tartható, másrészt mert a felkelők folytonos nyugtalankodásai, a természet s feldolgozást lehetetlenné tették.

Kuba szigetén a talaj minősége és fekvése szerint, különböző minőségű dohány teremt s tévedés lenne azt hinni, hogy az t. n. havanna-dohány mind elsőrendű minőségű. Sőt talán a világon sehol sem találunk olyan nagy minőségi eltéréseket, mint épen Havannában, ami a gyártott szivarok áraiból is kitűnik, melyeknek ára darabonként 5 krajczár és 3 frt 75 kr. között ingadozik, nem számítván a külön megrendelésre készített szivarokat, melyeknek darabja nem ritkán 8—10 frtba kerül. A legkitűnőbb dohánytermő vidékek legnagyobb részét a nagy gyárosok kezében, illetve hatalmában vannak, kik a dohányt saját gyáraikban feldolgozzák úgy, hogy ebből leveles alakban nem sok kerül kivitelre.

A termesztett dohány minősége szerint Kuba szigete két főrészt osztható. A sziget délkeleti részén termesztett dohány általában „kuba-dohány” elnevezés alatt ismeretes, melynek egyik legjobb félése a „yara” és „gibara” dohány igen jó belanyagot szolgáltat és export piaczaikat Bréma és Hamburg képezik. Az évi össztermesztés 5—6 millió kg. között ingadozik. A tulajdonképeni világhírű havanna-dohány a sziget északnyugati részén termesztetik s a termesztés körzetei illetve minősége szerint 3 csoportba sorolhatók, melyek *Vuelta-Abajo*, *Partidos* és *Remedios* elnevezések alatt ismeretesek és a talaj eltérő összetételénél, fekvésénél, másrészt a termeszto területet átható folyások számánál fogva térnek el minőségileg egymástól. A legkitűnőbb dohányokat, a mélyrétegű, homokos vegyületű, meszes, vörös színű agyagtalajokon nyerik. A feltalaj mélysége, illetve vastagsága és homoktartalma szerint változik a dohány minősége is; befolyást gyakorol azonban erre a folyók száma és az áradási terület nagysága is.

A legfinomabb dohány Havanna fővárosától nyugatra a *Vuelta-Abajo* körzetben terem, az *El Rio Hondo* és az *El Rio Seco* folyások mentén; ezen folyók nyáron a nagy esőzések alkalmával kiáradnak és a mint szeptemberben a szárazság beáll, az elárasztott területek meg száradnak s rendkívül termékeny talajt szorgatnak. San Diego, San Luis, San Juan y Martínez, Pinal del Rio, Remates de Guane ezen

kerületnek legismertebb vidékei. A *Vuelta-Abajo*-ban siki és dombyideki dohányt különböztetnek meg, melyek közül az első aromája, utóbbi világos színű, kiadó takaró levelei által jellegzetes.

Ezen körzet évi össztermelése 6—8 millió kg. között ingadozik, melyből azonban leveles alakban nem sok kerül kivitelre.

A *Vuelta-Abajo* és *Havanna* között termesztők a „*Partidos*” dohányokat, melyeknek nagy része vagy ezen elnevezés, vagy „*Cabanas*” neve alatt Európába exportáltatik. Gyakran nagyobb és vékonyabb levelű mint előbbi, de általában nem oly jó minőségű. A háború alatt ezen termesztési körzet szenvedett legelőbbet. Ezen körzet legkitűnőbb anyagát a „*Tumbadero*” dohány adja, melynek szép és világos színű, tartalmas szivartakaró levelei nem ritkán a legkitűnőbb *Vuelta-Abajo* dohány árában kelnek el.

Tumbadero vidékének ültetvényei általában jól berendezettek és mesterségesen öntözhetők, mért is itt a szárazság nem okoz olyan bajt, mint a többi körzetben. A *Partidos*-hoz tartozik a „*Guanajay*” dohány is, mely különösen Németország piaczaín játszik nagy szerepet. Az évi termesztés 3—5 millió kg. között ingadozik. A *Remedios* körzethelyi dohányok nagy része, Észak-Amerikában és Németországban kerül eladásra. Belső érték és színesedés tekintetében a *Vuelta-Abajo* és *Partidos*-dohányok mögött állanak, ami a fizetett árakból is kitűnik.

50 kg.-ként fizetnek:

a <i>Vuelta-Abajo</i> dohányokért	100—120 dollárt.
a <i>Partidos</i> „	70—80 „
a <i>Remedios</i> „	50—60 „

A Kuba szigetén levő ültetvények (*Vegas*) csaknem kivétel nélkül benszültöttek kezében vannak, kik termésüket a dohánykereskedőknek vagy gyárosoknak adják el s erre nem ritkán nagy előlegeket vesznek fel.

A jó termés sikerének egyik főfeltétele a kellő időben beálló eső, mert a vörös színű, homokos és meszes agyagtalaj igen szomjas természetű és ha az eső késik, ugy a termés nemcsak mennyiségileg csökken, hanem minőségileg is szenved, dacára annak, hogy a harmatkepződés oly erős, hogy finom permeteg esővel felér.

A palántagyakat rendszeren szeptember végén készítik, a dohányt pedig október hó végén ültetik ki, 60—80 cm. sortávolságra és 30—35 cm. növénytavolságra. A lebugázás alkalmával tövenként 12—16 levelet hagynak meg, az időjárás és a termelés helye szerint. A dohány érése rendszeren január hó elejére esik; kedvező időjárás és így korai érés esetén a leveleket csaknem egyszerre szedik le és „*temprano*”-nak nevezik. Ezen dohányt Havannában már júliusban szivarra dolgozzák fel. Kedvezőtlen időben azonban részletenként török a leveleket és az első szedést „*temprano*”-nak, a másodikat „*medio tempo*”-nak, a harmadik szedést „*tardio*”-nak nevezik; az első legelőbbet, az utolsó legkevesebbet ér.

Kedvező időben, tehát a „*temprano*”-szedés esetén, a klimatikus viszonyok a sarjudohány termesztését is lehetővé teszik. A január hó folyamán lekerülő termés után a dohánytő kivágásával egy töállású erős sarjuhajtást meghagynak, melyet nem bugáznak s rendszeren február hó folyamán kerül törés alá. Ezen dohányt „*capadurának*” nevezik, értéke csekélyebb s nem ritkán kesernyész ízű, levelei hosszúak, keskenyek és rendszeren pirosas színűek. Kedvező idő esetén a sarjudohány *kacsahajtásából* még egy harmadik termést is vesznek, mely április hó elején érik meg, fejlődése azonban legelőbbnyire már bizonytalan.

A levelek leszedésénél egészen különleges eljárást követnek. A dohány tövén szemközti álló két-két levelet, egy kis összekötős szárrészlettel együtt vágják el s lovas módjára botokra aggva viszik a szárító pajtába. 6—8 heti szárítás után a dohányt minősége szerint kisebb-

nagyobb esomókba rakják és fermentálják. A fermentálás (erjesztés) időtartama eltérő; a nehéz és tardó dohányokat magasabb hőfoknál, hosszabb ideig fermentálják, mint könnyebb xemprano-dohányokat, a szívartakaró leveleket 2 hónapig, a bélényagot 3—4 hétig.

A második fermentálást már az átosztályozás után a kötegelt bálókban végzi a dohány.

A havanna-dohány osztályai a következők:

1. *libra*, a legszebb s minőségileg is legjobb levelek,

2. *quebrado*, olyan mint előbbi, de kissé rongyosodott,

3. *primera* (1a)

4. *secunda* (2a)

5. *tercea*

6. *quarta*

7. *quinta*

8. *sexta*

9. *limpia* a homok leveleket,

10. *capadura* a kacsleveleket foglalja magában.

A *limpia* és *capadura* igen gyakran csak a napon szárítják.

Osztályozás után legyező alakban, simítatlan állapotban esomózzák a leveleket s igen gyakran aromikus anyagokkal bepermetezve (betumirozva), újolag fermentálják. Végül 4—4 esomót báb alakban a majagua-fa hán-sával átkötve kötegelnek s 80 ilyen köteg (báb) alkot egy bált.

A kész dohány (melyet a kereskedő átosztályoz) részint az ültetvényesnél, részint Havannában (a fővárosban) kerül eladásra.

Előbbi esetben a kereskedők a szárítópajtában kellően szinesedett s így már minőségileg is megítélhető dohányt január hó végén összevásárolják és kiképezik, sőt egyes termékek szerződészerűleg évről-évre ugyanazon kereskedőnek adják el dohányukat az árnak évenkénti megállapításával. A másik esetben a dohányt Havanna városába szállítják és itt kerül eladásra a dohánycukrosok (*corredores*) közvetítésével.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A vadrepeze és egyéb gyomok irtása vasgáliczezal.

Gazdáink tulajdonképpen minden olyan gyomot, melynek virága hasonlít a repeze virághoz *vadrépeze*nek neveznek. Főleg két vadrepeze szokta eszlítani és károsítani gabonavetéseinket, különösen a tavaszitakat: u. m. a *vetési mustár* (*Sinapis arvensis*) és a *repeze rétek* (*Raphanus Raphanistrum*).

Ezek ellen a gyomok ellen a gyomlálás különféle módjait s egyéb eljárásokat is megpróbáltuk már a gazdák, így néhány év óta különösen Németországban sok kísérletet tettek azzal, hogy különféle sóoldatokkal, melyek a gabonának nem ártanak, nem lehetne-e a vadrepezezt kiirtani?

A nemrég elhunyt kiváló német tudós dr. A. B. Frank is foglalkozott e kérdéssel s kísérleteinek alapján utabiztosítást ad a gazdáknak arra nézve, hogy a vadrepezezt sóoldatokkal való irtásánál mik tartandók szem előtt, Frank utabiztosításából*) közöljük a következőket:

1. Ha a gyomokat sóoldatok permetezésével akarjuk irtani, akkor csak két sóoldatot lehet a praxisban figyelembe, u. m. a vasgálicz- és a rézgáliczoldat. Mind a két só egyformán pusztítja a gyomokat s egyaránt ártalmatlan a gabonafélékre, ha megfelelő koncentrációban alkalmaztatik.

A vasgáliczoldat 15%-os koncentrációban igen jó hatású; töményebb, 20 vagy 30%-os oldat használatának nincs értelme, mert a vasgáliczoldat ha sűrűbb is 15%-osnál, jobban nem igen hat.

A rézgáliczot legfeljebb 5%-os oldatban használni; az ilyen oldat hatása éppen akkora, mint a 15%-os vasgáliczoldat hatása. Mivel azonban a vasgálicz 5—6 szorta olcsóbb mint a rézgálicz, így olcsóságaért is inkább a vasgáliczoldatot használjuk.

2. Ugy a vasgáliczot mint a rézgáliczot ezélszerűbb vízben oldva — a fentebbi koncentrációban — kipermetezni, mint poralakban széthinteni.

3. Ami az oldatok mennyiségét illeti, azt általánosságban bajos megállapítani, mert a felhasznált mennyiség mindig a megvédendő vetés nemétől, fejlettségétől és sűrűségétől függ. Takarékoskodni az oldatokkal nem tanácsos, mert szükséges, hogy a növényzetet a vas- vagy rézgáliczoldat teljesen belepje. 1 hektár bepermetezésére legalább 5 hektoliter oldat szükséges még akkor is, ha a gabonavetés még zsenge s ha benne a gyomok is még kicsinyek. Ha a vetés már magas, úgy a fentebbi mennyiségnek kétszerese, sőt négyszerese is szükséges.

4. Hogy a vas- vagy rézgáliczoldat miként hat a növényre, az nem attól függ, vajjon a növény gyom- vagy kulturnövény-e? Hogy az egyes növényeket az oldatok kiirtják, míg másoknak nem ártanak, az az illető növények alakjának, illetve boncz- és életlani sajátjaival van összefüggésben.

5. A nevezett oldatok nem ártanak ki mindenféle gyomot.

Hatásuk a legpusztítóbb a *vetési mustár*ra (*Sinapis arvensis*) és a *repeze rétekre* (*Raphanus Raphanistrum*). Mint ezt a két vadrepezezt, csaknem olyan jól irtja a vasgálicz- vagy rézgáliczoldat még a következő gyomokat is: a *fadros lóromot* (*Rumex crispus*), a *szulak cikkszár*t (*Polygonum Convulvulus*), a *gyermeklőnézet* (*Taraxacum officinale*), a *csorbókát* (*Sonchus*) és a *Szt-Jakab-füvet* (*Senecio*).

Nem igen van hatása a vas- vagy rézgáliczoldatnak a következő gyomokra: a *páncsra*, a *szemmákra* (*Papaver Agremene*), a *porcsin cikkszár*ra (*Polygonum aviculare*), a *libatálp-félékre* (*Chenopodium*), a *farkasfüvekre* (*Euphorbia*), az *acatra* (*Cirsium*), a *buzavirágra*, a *siposkára* (*Crepis*), a *szikfüre* (*Matricaria Chamomilla*), a *mezei folyókára* (*Convolvulus arvensis*), a *hamvas szederre* (*Rubus caesius*), a *tarackbuzára*, a *harmatpázsitokra* (*Tippanokra*, *Agrostis*) és a *zsurlókra* (*Equisetum*).

6. A kulturnövények közül az ajánlott vas- illetve rézgáliczoldat alig van hatással a gabonafélékre, úgy hogy bátran ki lehet mondani, hogy a kipermetezett vas- vagy rézgáliczoldat a gabonaféléket normális fejlődésükben nem akadályozza. A vöröshere és a cukorrépa sem szenved nagyon, de a borsó már érzékenyebb. A búkköny azonban nagyon szenved a permetezésre s még inkább a burgonya.

7. A permetezés ideje nagyon fontos. Nem szabad a permetezéssel sem sietni, sem késlekedni. Ha nagyon korán permetezünk, akkor az a gyom, a mely még ki nem kelt a permetezéskor, akadálytalanul fejlődhet ki, pedig a permetezés olyan munka, a melyet költséges megismételni. Viszont, ha késlekedünk a permetezéssel, ha várunk míg a vadrepeze virágozni kezd, úgy a permetezéssel tönkre tehetjük ugyan a gyomok zöld lombját, de nem akadályozhatjuk meg, hogy e gyomok magot hozzanak. A mag ilyenkor jövőre megint elgyomosítja földünket. A permetezésnek legelőnyösebb időpontja az, amikor a vadrepeze még csak 4—7 cm. magas s a mikor a sziklevelek fölött még csak 3—4 levele van. #

Penészes buza.

L. G. ur a „Köztelek” szerkesztőségéhez a következő kérdést intézte:

Mai postával néhány buzaszálát küldtem, melyeknek szárai fehéres penészszerű gombák láthatók. Kérem sziveskedjenek a kérdés és felelet rovatában felvilágosítást adni, hogy minő gombafaj az, minő káros befolyással bír a növény további fejlődésére?*

L. S. Tolnamegyéből egészséges színű buzát küldött be, amely kalaszát még ki nem hányta, de amelyben, ha a leveleket szétfejtjük, egészséges, jól fejlett kalászokra akadunk. Egyéb baja nincs e buzának, mint az, hogy rendszeresen az alulról számított 2-ik levélnek a hüvelyén úgy $\frac{1}{2}$ —1 cm. hosszú, 2—3 mm. széles szennyesfehér, meglehetősen vastag, penészszerű foltok mutatkoznak. A levelek lemezein csak itt-ott, elvétve, akad kisebb penészfolt.

A penészszerű bevonatot egy *lisztharmatgomba*, az *Erysiphe graminis* okozza s a betegséget a *gabona lisztharmat betegsége*nek nevezzük.

Ez a lisztharmatgomba éppúgy mint a szőlő lisztharmatgombája (az *Oidium Tuckeri*) csak is a megtámadott növények felületén él s nem hatol be a növény belsejébe. A penészszerű foltok egyrészt a gomba micéliumszálaiból, másrészt az u. n. *konidiumokból* állnak. Ez utóbbiak gömbös testek, melyek a micéliumszálakról gyöngysormódrá válnak le s azután a növény felületéről leporlanak.

A konidiumok terjesztik tovább a bajt tavaszról egészen a nyárig. A gabona érése felé a penészes foltokban majd feketeszínű pettyeket venni észre, ezek az u. n. *peritéciumok*.

A peritéciumok áttelelnék a szalmán s hennők tavasszal olyan szaporító testecskék fejlődnek, amelyek tavasszal megindítják a bajt.

A lisztharmatbetegség nemcsak a buzát, hanem más gabonát és több takarmány- és gyomfűvet is megtámad. Hazánkban igen gyakori a gabona lisztharmatbetegsége, de kártétele a legtöbb évben jelentéktelen. Voltak azonban olyan esztendőik is, a midőn egyes vidékeken, különösen a buzában, nagy kárt tett; úgy 1894-ben az Alföldön.

Mennél előbb támadja meg a lisztharmat a gabonát, annál károsabb rája. A zsenge vetés ki is pusztulhat, ha erősen meg van támadva, míg ilyentáiban az őszi buzában csak abban nyilvánul kártétele, hogy a szemek a rendszeren fejletlenebbek lesznek.

A vizsgálatra beküldött buzán a támadás jelentéktelennek mondható, s így, ha csak a buza fejlődésére nem lesz nagyon kedvezőtlen az időjárás, remélhetni, hogy a betegség érzékeny kárt nem fog okozni.

A betegség ellen most nem lehet tenni semmit. A kénpor éppen olyan mérge a gabona lisztharmat-gombájának, mint a szőlő lisztharmat-gombájának; de a kénporhíntéssel most össze gázolnánk a buzát, másrészt a buzára drága is e védekezés.

Legtöbb foganatja volna annak, ha a lisztharmatos gabona szalmáját a eséplés után elégetnék az olyan vidéken, a melynek a lisztharmat erősen megtámadja a gabonát. Az *Erysiphe graminis*, mint említettem, a szalmán telel át, s így ezzel az eljárással a kártétel a következő évben jelentékenyen csökkentetnék. Mivel azonban a legtöbb gazdaság a szalmát nem nélkülözheti, ezt az eljárást csak akkor lehet fogantatosítani, ha a baj csak egyes foltokon, kisebb területeken, jelentkezett volna.

Ajánlatos mindenestre azonban az, ha a lisztharmatos gabona tartója mennél előbb mélyen alászántatik; továbbá, ha a lisztharmatos gyomfűvek az aratás után elégettetnek. Különösen a tarackbuzán nagyon szeret a gabona-lisztharmat tanyát ütni.

Mezey Gyula.

Azon

kerülő szalm

ne vesszenc

olyanoknál,

hogy sok

nagyon kifiz

a használat

métlő szalm

végeztek is,

nyire egy a

terített por

zsákolni, ké

itt képen

rázó egyrés

tenni, másr

tétel, szerke

munkáját m

A 121

tott ismétlő

előnyösen a

gép hátsó s

melynek ma

a rostákat t

* Lásd az „Arbeiten der Biologischen Abteilung für Land- und Forstwirtschaft am Kaiserl. Gesundheitsamte” című közlemények 1-ső kötetének 2-ik füzetét.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Javitott ismétlő szalmarízó.

Azon czélból, hogy a szalmarízókról lekerülő szalma között megmaradt szemek kárba ne vesszenek, minden gépnél, de különösen olyanoknál, amelyeknél azt lehet tapasztalni, hogy sok szem marad vissza a szalmában, nagyon kifizeti magát az ismétlő szalmarízónak a használata. Az eddig használatban lévő ismétlő szalmarízók azonban, habár jó munkát végeztek is, a szalmából kirázott szemek legtöbbszörre egy a cséplő elé és a szalmarízó alá terített ponyvára szórták, amit innen még zsákolni, később pedig még rostálni kellett. Az itt képen is bemutatott javított ismétlő szalmarízó egyrészt ezt van hivatva feleslegessé tenni, másrészt a rajta végzett újítás, könnyebbé, szerkezetének javítása által hivatva van munkáját minél tökéletesebbé tenni.

A 121. ábrán látható Vizák-féle javított ismétlő szalmarízó minden cséplőgépre előnyösen alkalmazható. Az ábrán a) a cséplőgép hátsó szakasza, b) a szalmarízó oldalfala, melynek magassága olyanra van szabva, hogy a rostákat tartó c-c) szabadon álló farugók és

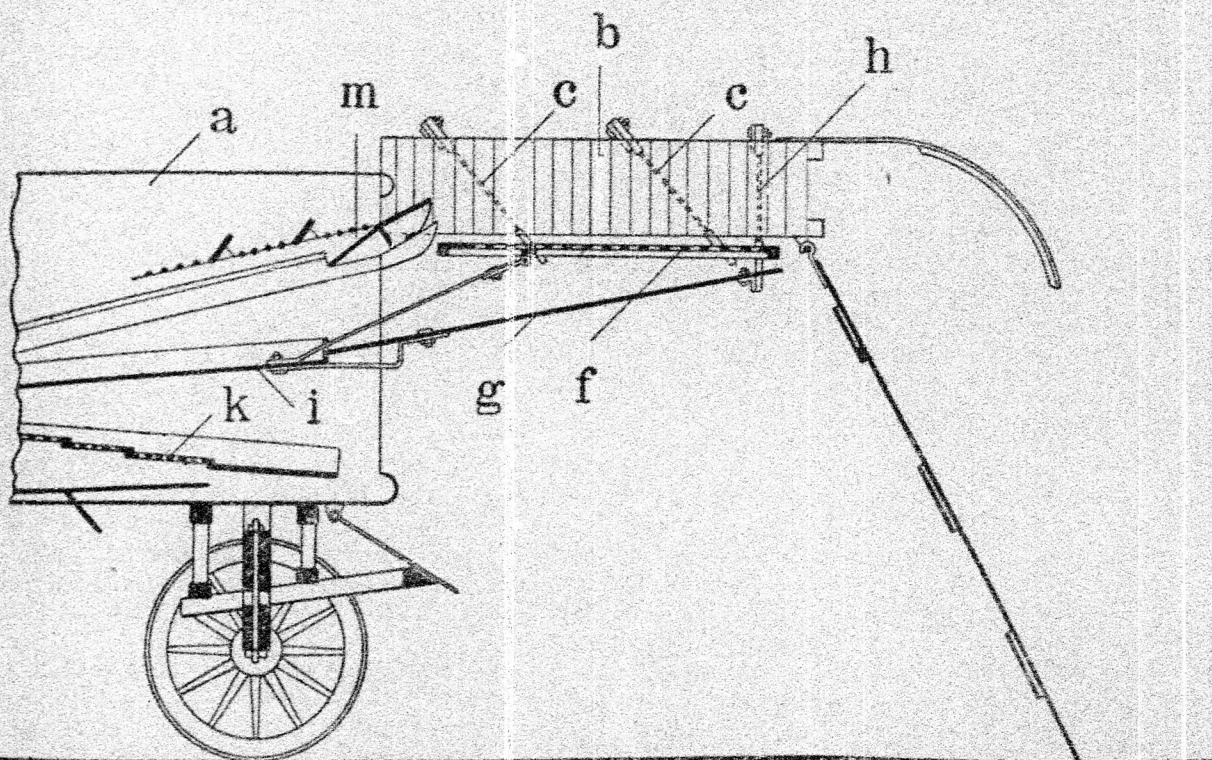
közt váltakozik és minden cséplőgépre alkalmazható. Nagyobb baj nincs vele, mert könnyű nem kell, a cséplőgép az ismétlő szalmarízó alkalmazása mellett még csak észrevehetőleg sem terheltetik meg, sőt tapasztalat szerinti pl. a Shuttleworth-féle utánrázó mozgása a pótrázó alkalmazása által még könnyebbé válik.

Ami a megtakarítást illeti, ez legfeljebb az áránál. Egy Nicholson cséplőgépre alkalmazva egy napi cséplés alatt árpából átlag 4-5 hektoliter megtakarítást eredményezett. Mint az előadottakból is látható a Vizák-féle ismétlő szalmarízó csak előnyös lesz minden gazdaságban. Szerkezete jó száraz fa, vasérc és aczélból készül s igen kevés tatarozással számos éven át használható. Ára egy 8 lóerejű géphez 450 korona, egy 10 lóerejűhöz pedig 500 korona.

Tekintettel arra, hogy a gyártónak azon cséplőgép méreteit, melyen az ismétlő szalmarízó alkalmazva lesz, tudnia kell: — mert e szerint lesz elkészítve a szükséges nagyság — az esetleges megrendelésnél a kellő méreteket mindig meg kell adni.

Az érdeklődőknek a feltaláló és gyártó Vizák János műgépész Budapest, VII. Alsó-erdősor 36. készséggel ad bővebb felvilágosítást.

A. Z.

121. ábra. Vizák-féle javított ismétlő szalmarízó.

a szintén szabadon álló f) rosták működésükben ne akadályoztassanak. A rosták alatt egy tömör, átnem lyukgátott tábla van lengésközön elhelyezve, mely külső vége közelében h) farugókról van felfüggesztve, míg hátsó végével az i) rázóasztalhoz csatlakozik és ennek lengéseiben részt vesz. Ezen g) tábla a szalmarízó rostáin áthulló magvakat visszavezeti a rázóasztalra. Az ismétlő szalmarízó rostája tehát a rázóasztalhoz való csatlakozás folytán nyeri mozgását, mi által el van orve az, hogy így kevesebb az erőfogyasztás, mintha e czélra külön tengelyt alkalmaznánk. A törekrosta k)-val, a szalmahányó lapátok m)-nel vannak az ábrán feltüntetve.

A szerkezet ezen leírásából a szalmarízó munkája könnyen megérthető. A szalmából kirázott szemek a törekrostára lesznek visszavezelve, a tisztítási műveletet a többi gabonával együtt végigjarkák és így a megtakarított mag tisztán kerül a zsákba.

A mi a szalmarízónak a gyakorlatban tapasztalt hasznavehetőségét illeti, erre nézve a következő adatok állnak rendelkezésre. A napi eredmény a mag megtakarításánál, árpából, zabból és búkkönyből 250-3 méter-mázsa; búzából és rozsból 80-100 kilogramm.

A szalmarízó hosszúsága 175-200 cm.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

315. kérdés. Meglehetősen cseresznyetermesre van kilátásunk, de akárhányszor megtörtént az, hogy nagyrésze elromlott, mert nem volt eladható. A kisgazdáknak is olykor nagyon sok, de nem piaczképes cseresznyetermesűk szokott lenni, arra gondoltam tehát, hogy veszek egy kis katalant pálinkafőzésre; de az itt divatban levőknél az a baj, hogy vigyázatlanság mellett odaég a cefre és kozmás a pálinka. Valamikor hallottam arról, hogy van oly kazán is, mely bármely cselédre bízható és nem ég oda a cefre. Teljes tisztelettel kérem, méltóztassék arra nekem felvilágosítást adni, hol kapható egy ily készülék és mi annak ára.

K. K.

316. kérdés. Csatolva küldök néhány szál búzát. Kérem meghatározni, hogy mily betegségben szenved és a rajta látható foltok rozsda-foltok-e? a vagy csak az alsó részek elhalása folytán keletkeztek.

E. G.

317. kérdés. Kérem engem értesíteni, vajjon 20-25 fok Reamur hidegnek kielt tengeri (ha az kasban volt) eredeti csiraképes-

ségét megtartja-e? Vagy egyáltalán milyen befolyással van csirázására az említett hideg?

J. T.

318. kérdés. Rozsvetéseimnek egy része egy néz ki, mint a beküldött minta, kérem a kérdés-feleletek rovataiban engem tájékoztatni, hogy mi okozhatja a betegséget? Megjegyezni kívánom, hogy a talaj nedves volta véleményem szerint oka nem lehet a bajnak, mert foltonként és bokronként teljesen szép, kifogástalan a vetés. A rozs már a kora tavasszal is betegesnek látszott, de ezt a hideg időnek tulajdonítottam.

H. L.

319. kérdés. Megfelelő jó pinceze hiányában, a hordók nagy mérvű apadása folytán kénytelen vagyok, a háziszükségletre kisüstön főt barack-, szilva- és egyéb gyümölcs-pálinkát azonnal üvegebe fejteni. Fog-e az így ledugaszolt nagy üvegedényekben tartott pálinka fokozatosan javulni és évek múlva a hordóban kezelt ó-pálinkához hasonló minőségűvé fejlődni?

B.

320. kérdés. Egy tábla őszi búzát kénytelenek vagyunk egérkár miatt alászántani. De mivel tengeri- és répvetésünk már amúgy is sok van, elhatároztuk, hogy e földet kölessel fogjuk bevetni. A jövőre nézve azonban ezen földtáblát állandó legelőül akarjuk használni, már most azt óhajtanánk tudni, hogy a köles közé mily évelő takarmánymagot vessünk, hogy a köles learatása után az őszi folyamán megkasálható legyen és a jövő években mint legelő legyen használható. Megjegyezve, hogy a kölest magtermesztésre vetjük. A föld, melyről szólnak, mélyen fekvő kővér fekete talaj.

K. W.

321. kérdés. Meglehetősen kihasználts, csak ritkán trágyázott, igen kevés kavicsotartalmú, kötött, homokos talajjal bíró gazdaság jön kezelésem alá. Kérem, minő műtrágyát ajánlanak a gazdatársaim a megjavításra, mikor és miként alkalmazzam azt a jövő őszi és a jövő — 1902 — tavaszi vetések alá s mennyit 1200 □ öles holdra.

K. J.

322. kérdés. Egyik gazdaságomban, mely 400 hold szántóföld, 80 hold öntöző rét és 1000 holdig terjedő gazdag hegyi legelőből áll, a IX. táblára osztott szántóföld az eddigi gyakorlat szerint 6 táblán termelt szemesterményt és pedig 3 búzát, 1 rozst és 2 árpát s ambar a termések kielégítő eredményt adtak, de takarmányt mindig vennem kellett, ami e télen, a Felvidék mostoha takarmánytermése mellett, igen érzékeny költségembe került, minélfogva elhatároztam, hogy ezáltal takarmányomat itthon természetem.

Évégből a szemesterményt 5 táblára kívánom leszállítani.

A szántóföld talaja televényes mésztalaj, melyet már alulról felhozott szelid agyaggal sikerült némileg kötöttebbé tenni, e mellett alagesőveze van, minden időben mivelhető, sok erőt elbir, de hiányát is elviseli; kitünő búzát, lóherét, luczernát, baltaczimet s különösen sörárpát terem, 120-130 drb szarvasmarha és ló, továbbá 800 drb juh elegendő trágyát produkál, természetesen széna- és szalmavásárlás mellett, hogy a különben is jó föld kellőleg trágyáztassék.

Az új forgó tervei ezek volnának.

A) I. Kapás, II. Búza, III. Lóher, IV. Lóherlegelő 1/2 #, V. Zab vagy árpa, VI. Búza, VII. Zöldtakarmány #, VIII. Árpa, IX. Rozs.
B) 1. Kapás #, 2. Árpa, 3. Lóher, 4. Búza, 5. Zab vagy árpa, 6. Legelő 1/2 #, 7. Rozs, 8. Zöldtakarmány #, 9. Búza.

A főczél volna, több takarmánytermesztés mellett az ugartáblát jó legelőnek használni a bárányoknak és fél napra az anyajuhoknak is, melyek most naponta a hegyi legelőkre hajtattak.

Kérem becses véleményüket, a között vetésforgók megfelelnek-e a követelményeknek s ha nem, milyen tervezet volna a legmegfelelőbb?

Torna-Almás.

H. J.

Felelet.

Burgonya megóvása a csirázástól. (Felelet a 314. sz. kérdésre.) Kérdéstevő legjobban úgy fogja megóvni burgonyáit a csirázástól, ha nap-számokkal jó erősen meglapátoltatja azokat, úgy, hogy a csirák mind letörjenek. A midőn a szorgos vizsgálat után azt tapasztalja, hogy már nincsen csira a burgonyán, akkor igen praktikus lesz a burgonyát kupaczbba rakni olyaténképen, hogy egy-egy sor burgonyára egy réteg fahamut hintünk; ezen eljárás folytatandó mindaddig, amíg a készlet el nem fogy. Ezen kupaczolási mód teljesítésére egy száraz szellős helyet keresünk — amely egyúttal világos is legyen — mint pl. egy tágas és nagy pincze és ott a burgonya bizonyára szépen megőrizendő leend az őszig. m. s.

Egy jó pálinkafőző-készülék. (Felelet a 315. sz. kérdésre.) Olyan pálinkafőző-készülékek igenis vannak, melyekben a cefre nem ég oda. Az ilyenek vagy vízfűrdővel vannak ellátva vagy pedig gőzzel melegíthetők. Egy ilyen készüléket szerkesztett e sorok írója a Reichl és Heiszler budapesti kazángyáros céggel együtt, mely cég e készüléket 100 liter tartalomtól kezdve gyártja is. A készülék előnye nemcsak az, hogy az odaégés lehetetlen, hanem a gyors munka is (kivált koksztűtéssel); úgy hogy egyszeri főzésre 3 óra elegendő; a kiürítés is egyszerű buktatással pillanat alatt történik. Tájékoztul megjegyzem, hogy egy 160 literes tartalmu üst teljes felszereléssel együtt mintegy 800 koronába kerül. Amennyiben a készüléket a t. kérdéstevő ur megszerezni óhajtáná, tessék alulírotthoz fordulni, hogy a szükséges részletes tájékoztatást már előre is megkaphassa. A gyáros ezime pedig: Reichl és Heiszler Budapest, IX. ker. Soroksári-utca 42.

Dr. György István.

Beteg buza. (Felelet a 316. sz. kérdésre.) B. G. vékony, nyomorult még semmi elágazást (bokrosodást) sem mutató néhány szál búzát (valószínűleg tavaszi búzát) küldött be, melyek alsó levelei el vannak száradva, a felsőbbek hüvelye hibás, lapja sárgaszínű; végre a legfelső levelek halványzöldek. Nincs a növénykéken egyetlen egységes színű levél se.

Néhány rozsdafolt (uredospóra-esomó) látszik a felsőbb leveleken, de egyébként sem más parazita gombának, sem valami parazitaállat pusztításának semmi nyoma.

A beküldött minta után azt kell következtetni, hogy paraziták nem okoznak a buza silány kinézését, hanem egyéb kedvezőtlen életviszonyok. Valószínűleg a buza az április-májusi hidegeket szenvedte meg. M. Gy.

Art-e a nagy hideg a tengeri magjának? (Felelet a 317. sz. kérdésre.) A tengeri magja, mint egyáltalában a legtöbb mag, ha éretten és szárazon téteget el, 25 Reanur-foknál sokkal nagyobb hideget is kiáll minden baj nélkül, száraz raktározásnál. Akkor azonban, ha a tengeri magja nem volt jól megéve, vagy pedig ha olyankor nedvesedett át, mikor a hőmérséklet hosszabb ideig vagy többször felszállott a tengeri csirázási hőmérsékletére (ez körülbelül 10° C), a melynél az eddig nyugalomban lévő csira vizet véve fel, éledni kezdett: árt a magnak már az is, ha ezután a hőmérséklet csak néhány fokkal süllyed a fagypontra alá. Hazánkban sokszor tapasztalták már, hogy olyankor, ha a tengeri magja meg nem érett, a tél folyamában sok mag elvesztette csirázóképességét. De ugyancsak ilyen tapasztalatokat tettek a görében éretten eltett tengerivel is akkor, ha a tél vége felé nedves meleg időjárás uralkodott, amely után ismét csak fagyos napok következtek. Legjobb a vetőmagnak szánt tengericsöveket padláson rakni el, ahol nincs kitéve a mag az átmedvesedés veszélyének, amidőn azután a hőmérsékleti változásokat is jól elviseli. Mivel elég gyakori, hogy a vetés idején a tengeri magjában a csira el van penészesedve, helyesen tenné minden gazda, ha a tengerit vetés előtt vagy maga csiráztatná, vagy

pedig a csirázóképesség meghatározása végett beküldené valamely vetőmagvizsgáló állomásnak, hol ezt a munkát ingyen végzik el. M. Gy.

Rozsdás rozsvetés. (Felelet a 318. sz. kérdésre.) H. L. Szabolcsmegyéből néhány bokor rozst küldött be. A rozsz még a kalászhányás előtt van; alsó levelei már teljesen elszáradtak, ezeken felül egy-egy még zöld levél, de amelyek már sok a száraz folt, míg a felső levelek zöldek. Zöldek e levelek alapjukban, de a zöld szín nagyon sok helyen meg van szakitva veresbarna rozsdafoltokkal. A foltos gabonarozsda (a Puccinia Rubigo vera, vagy másnéven Puccinia dispersa) nyári spóracsomóival van ellepve minden még zöld része e rozsnak, amit már szabad szemmel is jól kivehetni. Ha pedig górosóval vizsgáljuk a zöld leveleket, akkor látjuk csak, hogy a levél bőre alatt nagyon sok olyan spóracsomó fejlődött még ki, amit szabad szemmel nem látni, úgy, hogy ezek alapján bizvást megjósolhatom a kérdéstevőnek, hogy rozsvetése — ha már eddig nem az — néhány nap múlva egészen vörös lesz.

Annymra meg van támadva a rozsdától a beküldött rozsvetés, hogy nem esoda, ha fejlődésében visszamaradt.

Egyéb parazitára, mint rozsdára nem akadni a növényeken. Itt-ott a halvány száradó foltokon apró fekete pettyeket is látni sürűn egymás mellett, amelyekben — górosói vizsgálatalnál — szintelen, hosszú, válaszfalakkal több izre tagolt, többnyire némileg meghajlott tejtöket látni. Ezek a fekete pettyek a *Septoria glumarum* nevű gomba spóratokjai (pseudiumai). E gomba azonban csak másodrendű jelenségnek, szaprofitának tekinthető.

A foltos gabonarozsda, mint arról a „Köztelek”-ben az ősz végén megemlékeztem (Lásd a „Köztelek” múlt évi 98. számában „Rozsvetésünk bajai” című cikkemet), már az őszszel sokfelé erősen meglámadta zsenge rozsvetésünket s tartani lehetett attól, hogy tavaszra erősen kitör a rozsdá a rozson s nagy kárt tehet benne, ha a tavaszi időjárás a rozsz fejlődésére nem lesz kedvező. M. Gy.

Palackokra fejtett gyümölcs-pálinka el-tartása. (Felelet a 319. sz. kérdésre.) A palackokra fejtett gyümölcs-pálinka íze és aromája kétségen kívül fog fejlődni, ha nem is oly gyorsan mint a hordókban. A fejlődés előmozdítása végett tessék a palackokban elegendő levegőt hagyni, tehát csak 2/3-ig tölteni meg a pálinkával a palackokat s gyakrabban (pl. havonként egyszer) átfejtetni, illetve átöltetni, hogy mindig friss levegőt kapjanak. Ha a szín halvány volna, ennek fokozása végett meg lehet színezni a pálinkát akár karamel-vel; akár safflor-ral (Carthamus tinet, virágszirmai) tehát a bor színezésére megengedett anyagokkal. Ily módon a pálinka csakugy kifejlődik, mintha hordóban állana. Gy.

Köles közé fűmag. (Felelet a 320. sz. kérdésre.) Köles közé fűmagkeveréket vetni egyáltalában nem célszerű, mert az ily vetésből nem lesz semmi, egyrészt azért nem, mert a kölest májusban vetik, a fűkeveréket pedig tóra tavasszal kell vetni, mert a későn vetett ritkán kap elég nedvességet a csirázáshoz, másrészt pedig, mert e köles nagyon beárnyékolja és kiszáritja a talajt és ha a fűkeverék esetleg ki is kel, később biztosan tönkre megy. Cs. S.

Mütrágya kötött homokos talajra. (Felelet a 321. kérdésre.) Ismételtén elmondott már, hogy nincs az a tudós, nincs az a praktikus gazda, aki a talaj leírása, vagy megvizsgálása után meg tudná mondani, minő trágyafélének alkalmazásával érhető el a legnagyobb terméshozadék, erről különösen pedig a trágya jövedelmezőségéről csakis a gazdaságban végzett kísérlet nyújthat felvilágosítást. Legfeljebb arra nézve lehet a gazdának utbaigazítást nyújtani, hogy a fenforgó viszonyok között, mely trágyafélével várható legvalószínűbben eredmény. A jelen esetben az ammoniak szuper-

foszfát használata mutatkozik legezelszerűbbnek, ebből alkalmazva k. h.-kint 150—200 kg.-ot, hintse el a vetőszántás előtt, ha őszi alá alkalmazza, ami a mi viszonyaink között mindig a legezelszerűbb. Cs. S.

Megfelelőbb vetésforgótervezet. (Felelet a 322. sz. kérdésre.) A kérdésben közölt vetésforgók egyike sem felel meg azon általános követelményeknek, amelyeket okszerűen meg-szerkesztett forgók iránt támasztunk.

Az A forgónál határozott hiba az, hogy a tavaszi gabona után következnek az őszi, habár vannak vidékek, ahol még a háromnyomásos rendszernél is az ugar után tavaszit s ezután őszi következtetnek, csak azért, hogy az ugar-legalót hosszabb ideig használhassák, de épen az ily vidékeken csekélyek az ősziak átlagtermései s ott különösen a gabonafutrinka által okozott kár gyakran sokkalta nagyobb, mint a hosszabb legeltetésből eredő haszon, minél-fogva a tervezett sorrendet okvetlenül mellőzni kellene.

A B alatt közölt forgónak pedig egyik feltűnő hibája, hogy a trágyázás nagyon egyenetlenül oszlik meg a forgó növényei közt, amennyiben az első trágyázási turnusra 6., a másik kettőre csak két-két növény esik, mely okból a 4. sz. búzától és az 5. sz. zab és árpától megfelelő termések nem várhatók. Továbbá hibája ezen forgónak, hogy külön legelő vetéséről kellene gondoskodni, amelynek mikéntje iránt maga a kérdéstevő sincs tisztában.

Véleményem szerint az A alatt közölt forgó következő módosításával legjobban elérhető a cél:

1. Kapás #.
2. Buza füves lóherrel.
3. Lóher kaszálónak.
4. Lóher legelőnek és felugar #.
5. Buza.
6. Árpá vagy zab.
7. Zöldtakarmány #.
8. Buza vagy rozsz.
9. Árpá vagy zab.

A füves lóhervetés zömét vörös lóher alkotná, amelyre olasz, angol és francia perjéből összeállított keverék vetetnék; ez a keverék az első évben a réti szénához hasonló szénát szolgáltatna, a második évben pedig a gabonatarló felszabadulásáig megfelelő legelőt és az ősziak ily kifogástalan elhelyezést nyer-nének.

Mint hogy pedig a birtokhoz 1000 hold hegyi legelő tartozik, ennek jobb kihasznál-tása végett esetleg egy egyszerű nyári akol felállítását mutatkozik ajánlatosnak, miáltal a szántóföld a további legeltetés alól felment-hetővé válnék.

Mint hogy továbbá a birtokon a luczerna állítólag különösen diszlik, ez a növény pedig a legjobb takarmányt legelősebben szolgáltatja, nagyon ajánlatos, hogy a szántóföldnek egy forgón kívüli része luczernássá alakíttassék. Ezzel a takarmányvetél legjobban elvárható. Hensch.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei	903
A sárosi mandátum	903
Növénytermesztés.	
A szikes talajok megjavítása	904
Talajjavítás.	
Eszterházy Miklós Mórész gróf eszékvári alagesőve-zésének ismertetése	905
Dohánytermesztés.	
A párisi kiállítás dohányai és dohánygyártmányai	907
Gazdasági növénytan.	
A vadrepce és egyéb gyom irtása vasgálicszal	909
Penészes buza	908
Gazdasági gépészet.	
Javított ismétlő szalmarózó	909
Levelszekrény	909
Vegyések	910
Kereskedelem, tőzsde	912

Kitű
Bekés vá
Bekésvárn
titkárának
szerzett é
rend lov

Hala
kasznár,
31-én élet
Mezey Gy
házasága
Gálszécse

Szer
alakulóba
gyűlését
ban meg
tenyésztés
hészet és
gy akar
székely kis
máris tám
nek szerve

Jenő végzi
Tejsz
szövetkeze
hódított Ne
községe ez
ezel pedig
még műkö
érdekelt ké
létesítéséi
alapon, am
biztosít a
szövetkeze

miniszter
országos te
többi része
akcióit és
kezére. Mi
lépések ne
tejszövetke
mozgalmát

Lőve
Félelőtel
főherczeg
junius hó
következő
niszter díja
értékben az
nak, 100 k
versenyegyl
korona ére
másodiknak
III. Aradvá
teletdíj az
50 korona
díja: Sikv
korona a m
nak. — V.
sége díja:
nek, 100 k
harmadikna
felvilágosítá
Henrik a S
kezet igazg
janak.

A hus
állategészsé
hogy a hus

M

V

A

takar

Kitüntetés. A király *Zlenszky* István Békés vármegye közgazdasági előadójanak, a Békés vármegyei gazdasági egyesület volt buzgó titkáranak a mezőgazdaság és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Halálozás. *Mátrai* Ferencz József uradalmi kasznár, volt 48-as honvéd, f. évi május hó 31-én életének 69-ik évében Puszta Szt-Mihályon; *Mezey* Gyuláné szül. *Sárkány* Teréz élete 22-ik, házasságának 4-ik évében május hó 28-án Gálszécsen elhunyt.

Szervezködő gazdák. A *Közvilásárhelyen* alakulóban lévő gazdasági egyesület szervezködő gyűlését — mint értesülünk — még e hónapban megtartja. Az egyesület a földművelés, állattenyésztés, gyümölcs- és konyhaertészet, méhészet és baromfitenyésztés ügyét karolja fel s gy akar segíteni a gazdaságiag elernyedi székely kisgazdákon. A földművelésiügyi miniszter máris támogatására áll az egyesületnek, amelynek szervezkedését dr. *Mika* Ottokár és Kiss Jenő végzik.

Tejszövetkezetek Nógrádmegyében. A szövetkezeti eszme a tejgazdaság terén terti hódított Nógrádmegyében is, melynek *Kürtösvölgy* községe ez év április 10-iké óta *Nógrád-Berzsel* pedig mostanában kezdte, életéleg kezdi meg működését, még pedig vajgyártással. Az érdekelt körök jelenleg egy vajtermelő központ létesítésén fáradoznak, még pedig szövetkezeti alapon, ami ha sikerül, jelentékeny jövedelmet biztosít a környék gazdáinak. A nógrádi tej-szövetkezetek érdekében a földművelésiügyi miniszter megbízta továbbá *Sierbán* János országos tejgazdasági felügyelőt, hogy a megye többi részein is ismertesse a nagy jelentőségű akcióit és az alakításnál járjon az érdekelték kezére. Mint előre látható, a kezdeményező lépések nem is fognak kárba vészni, mert a tej-szövetkezetek érdekében több községben már mozgalmat is indítottak.

Lóversenyek Kisjenőn. A „*Seprős és vidéke Fővelőtenyésztő Szövetkezet*” József cs. és kir. főherceg ő fensége védnöksége alatt 1901. évi június hó 29-én Kisjenőn lóversenyt rendez a következő programmal: I. *Földművelésiügyi miniszter díja*: Sikverseny. Tiszteletdíj 800 kor. értékben az elsőnek, 300 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. — II. *Az aradi versenyeget díja*: Gátverseny. Tiszteletdíj 500 korona értékben az elsőnek, 100 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. — III. *Aradvármegye díja*: Akadályverseny. Tiszteletdíj az elsőnek, 100 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. — IV. *Hölgyek díja*: Sikverseny. Tiszteletdíj az elsőnek, 100 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. — V. *József csász. és kir. herceg ő fensége díja*: Vadászverseny. Tiszteletdíj az elsőnek, 100 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. A verseny feltételei és részletes felvilágosítás végett az érdeklődők *Paikert* Henrik a Seprősvidéki fővelőtenyésztő-szövetkezet igazgatójához *Seprős* (Aradmegye) forduljanak.

A husszemle tanítása. Az állatorvosoknak állategészségügyi szempontból nagyon fontos az, hogy a husszemlét alaposan ismerjék. A föld-

művelési miniszter a budapesti állatorvosi főiskola hallgatóinak ebbeli kiképzését előmozdítani akarván, a napokban az iránt kereste meg a fővárost, hogy a hallgatók a husszemlét a budapesti közvágóhídon tanulhassák s ott kioktatást nyerjenek. Remélhetőleg a főváros nem fog e kérés elől elzárkózni.

Díjazással egybekötött állatkiállítások. A Vasmegyei gazdasági egyesület a f. évben szeptember hó 7-én *Köszegen*, 9-én *Körmenden* és 11-én *Hegyhátságon* tartja meg az évenkénti díjazással egybekötött állatkiállításait. Tekintettel a Pozsonyban 1902. évben tartandó orsz. mezőgazdasági kiállításra, a díjazott állatok tulajdonosai felmentetnek ezen évben azon kötelezettség alól, hogy díjazott állataikat 3 évig tenyésztésre megtartani kötelesek, hanem ennek ellenében, tartoznak kitüntetett állataikat a pozsonyi kiállítás népies csoportjában kiállítani, illetve a gazd. egyesületnek a czélból rendelkezésére bocsátani.

Győrmegeye lótenyészbizottságának új elnöke. Győr vármegye f. hó 27-én megtartott tavaszi rendes közgyűlésén *Jaross* Sándor győrmegeyei birtokost választotta egyhangulag a lótenyészbizottság elnökévé. A megválasztott új elnök, aki a győrmegeyei gazdasági egyesületnek alelnöke, a mezőgazdálkodás és különösen a lótenyésztés terén ritka szakértelmével méltón rászolgált a megválasztásra.

A magy. kir. orsz. központi mintapincze most teszi közzé jelentését 1900 évi működéséről. Eszerint az elmúlt évben a pinczében kezelés alatt állott 9116 hektoliter bormennyiség; ebből eladatott 1836 hektoliter 271487 korona értékben, tehát átlagosan 147 korona 90 fillérrel hektoliterje, szemben az 1899. 138 kor. 84 filléres átlagos árral. Az értékesítés tehát jobb áron történt, ami mindenesetre örvendetes jelenség. A párisi kiállítással kapcsolatos magyar kóstoló-csarnokban a jobb fajborokból 29.000 korona értékű mennyiséget sikerült elhelyezni. A kiállításra a magyar borászati osztály rendezését a mintapincze végezte. Érdekesek a jelentés azon adatai, hogy az egyes borfajok minő áron keltek el. Eszerint az asztali borokért a termelők 62 és fél koronát, a pinczeborokért 128 és fél koronát, a szomoródi borokért 266 koronát, az aszaborokért 720 koronát kaptak hektoliterenként a költségek levonása után. A mintapinczét kezelő magyar bortermelők országos szövetkezete összesen 3593 hektoliter bort kezel az 1900. évben. A szövetkezetnek 31 tagja van 184 részeggyel. Mint az előbbi években, ugy 1900-ban a szövetkezet igyekezett szolgálni a hazai bortermelés érdekeit, amennyiben magánfeleknek díjazás nélkül rendelkezésre állott pinczekelésük tekintetében és immár kilenczedik esztendeje gyakorlati kiképzésben részesítette az állami felsőbb borászati és szőlészeti tanfolyam hallgatóit.

Szövetkezeti cukorgyár Nagybecskerekén. Nagybecskerekén *szövetkezeti alapon* létesítendő cukorgyár fölállítását tervezik. A közös érdekek tömörítésének elvei alapján felállítandó gyár tervezete elég érdekes s azért nagyjából közöljük. A gyár Nagybecskerekén épülne föl, olyformán, hogy naponta legalább 5000 q. répát dolgozhasson fel, s hogy ezen feldolgo-

zási képesség egész 7000 q-ra fokozható legyen. Szükség lenne mindjárt kezdetben 4000 hold répa földre, mely fokozatosan 6000 hold területig emelkedhetne. A gazda kapna a répaért 100 kg.-onként 1 kor., 60 fillért, továbbá legalább 40% répaszeletet és arányosan kiosztandó méziszapot ingyen, továbbá a 12% Stammer-féle értékszámot meghaladó minden egyes %-ért még további 4 fillért 100 kg.-kint. Minden répatermesztő gazda ezenkívül számíthatna arra, hogy minden hold kétszer megkapult répa után a gyártól 60 korona előleget vehet fel mérsékelt % mellett. A répatermesztő gazda a cukorgyár-vállalatba mint részvényes olyképp lép be, hogy minden répatermesztésre kötelezett holdja után 1—1 részvényt jegyez, amelynek névértékéből azonban a vállalat létesítésekor csak 30%-ot fizet be, míg a fennmaradó további 70%-ot a répa évi beváltási árából évenként és részvényenként 20 koronával törleszti. Így pl. ha valaki 10 hold répatermesztésre kötelezte magát, 10 részvényt jegyez egyenként 200 kor. névértékben, ez esetben a vállalat létesítésekor befizet 600 koronát készpénzben, a még fennmaradó 1400 koronát pedig a répa árából évenként és részvényenként 20 koronával törleszti, azonban ezen törlesztési idő alatt a részvény a reá eső osztalékban szabályszerűen részesül és ha számitásba csupán 6% osztalékot veszünk, ez esetben is jut a fenti 10 részvényre 120 korona osztalék, mely összeg szintén a részvény törlesztésére fordíthatna. A gyár teljes üzemképes állapotba helyezve és a modern technika vívmányainak legteljesebb felszerelésével ellátva, a szükséges forgó tőkét is beleszámítva, mintegy 2.400.000 koronába fog kerülni. Ezen tőkéből 1 millió 200 ezer koronának részvényekbeni jegyzését és azonnali előteremtését magára vállalja egy pénzcsoport az esetben, ha a részvénytőke másik felének, vagyis ugyancsak 1 millió 200 ezer koronának a jegyzésére a gazdák vállalkoznak. Egy részvénynek az ára 200 korona. Minden jegyzett részvény után a részvényt jegyző 1 kat. hold cukorrépa tartozik természetben, a ki tehát 100 részvényt jegyez, az 100 kat. hold cukorrépa természetére kötelezi magát. A kihoeszájtandó részvények száma 12.000 db lesz egyenként 100 korona névértékben, melyekből 6000 részvényt az ezen czélból alakult pénzcsoport jegyez. A gazdák által jegyzendő 6000 db részvényért az alakuló közgyűlés napjáig befizetendő a jegyzett részvények értékének 30%-ja, vagyis minden darab részvény után 60 korona, a részvények értékének többi részét a gazdák évenkénti részletekben törlesztik.

Régi iskolatársak találkozója. Lelelemelő, szép ünnepük volt az ezelőtt tíz évvel a Kassai gazdasági tanintézetben végzett iskolatársaknak, akik a tízéves találkozóra Kassán összejöttek. Tizenketten voltak, számuk tehát megfogyott, sokan kidőltek az élet küzdelmeiben, sokan pedig akadályozva voltak a megjelenésben. A egykori 27 iskolatárs közül tizenkettő találkozott most pünkösdi ünnepén és pedig *Criastély* Béla uradalmi intéző Puszta-Lőrinczről, *Czirbesz* J. urad. intéző Pa-Vacsról, *Dankó* János kápt. gazdatiszt Egerből, *Dreischok* Gyula m. kir. postatiszt Kassáról,

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari
magkereskedése
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz., VI., Andrássy-ut 23. sz.

VESZ: homok (szöszös) bükkönyt (*Vicia Villosa*)
minden mennyiségben.

Ajánl biborherét, muharmagot, pohánkát, mustármagot, tengeri félélből:
alesuthit, székelyt, Pignolettot, Cinquantinot, továbbá
takarmányrépamagot, mint: oberndorfit, eckendorfit, olajbogyóalakut, valamint
raffiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban

Horváth Jenő gazd. egyleti titkár Pozsonyból, **Jakabfalvy Kornél** gazd. egyleti titkár Kassáról, **Gömör László** urad. kasznár Krasznahorkaváraljáról, **Németh Pál** káptalani gazdatiszt Pa-Folyásról, **Ostian J.** vásáresarnok felügyelő Budapestről, **Schwarzer Andor** uradalmi gazdatiszt Halászhomokról, **Székely Sándor** urad. gazdatiszt Ó-Fehértőről és **Szemere M.** m. kir. gazdasági szaktanár Eperjésről. A régi iskolatársak a találkozás örömeire vidám mulatozással töltötték a napot, de e mellett a kegyelet és jótékony adóját is lerótták azáltal, hogy egyik elhunyt kedves emlékü tanárk **Stollár Gyula** a kassai Rozália sírkertben lévő sírját koszorúzták meg s a Bukuresti B. János nevére elnevezett alapítványhoz 106, a gazdasági tanintézet segélyalaphoz pedig 45 koronával járultak.

Bokréta-ünnep. Egyesületünk új székházának falai a háromemelet magasságra már fel vannak építve. Zöld gallyak nemzeti színű zászlócskák hirdették azt e hó elsején s akkor tartották meg a szokásos bokréta-ünnepet is az építést vezető és munkások, csendes házi ünnepség keretében. Most már rakják a tetőzetet s bent az épületben is serényen folyik a munka, hogy még az ősszel a maga impozáns külsejével, czélszerűen és szépen berendezett tereinél kibontakozhassék az új egyesületi székház az építkezési állványok közül.

Baromfi-kiállítás Kecskeméten. A kecskeméti baromfi-kiállítást, amelyről megemlékeztünk, augusztus 20—25-én tartják. Czelja a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét t. h. város területén jól bevált baromfi-fajtáknak, továbbá az okszerű baromfitenyésztés előmozdítását czélzó eljárások és czélszerű értékesítési módok (hizlalás, vágás, zsigerelés, csomagolás stb.) ismertetése, az értékesítés előmozdítása. E kiállítás keretében bemutatnak: tyúk, lud, kacska, pulyka családokban és törzsenként is, továbbá gyöngytyúk, házi nyul, galamb, tojás, toll, csomagoló eszközök és ládák, tartányok stb. A tenyésztéshez és értékesítéshez szükséges különféle eszközök és hizlalási eljárások. A kiállításra (melynek főczélja a haszonbaromfi bemutatása) csakis Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei és Kecskemét t. h. város területén lakó tenyésztők s kereskedők jelenthetnek be baromfi s ennek termékeit. Eszközökre nézve a korlátozás nem áll fenn. Bejelentési határidő: július 20. A baromfiállítás díjai: hazai fajták nemességére alkalmas tisztán tenyésztett fajtákra és keresztesekre arany, ezüst és bronz oklevél. Tisztán tenyésztett magyar fajtákra: három első díj, arany oklevél és 100—100 korona pénzdíj, három második díj: ezüst oklevél és 50—50 korona pénzdíj, harmadik díj: elismerő oklevél. A bemutatandó egyéb eszközöket s a tenyésztést s értékesítést előmozdító eljárásokat a bizottság arany, ezüst és elismerő oklevéllel díjazhatja.

Ingyen kapható füzetek. A földmívelésiügyi miniszter kiadásában megjelent s rövid utmutató a mezői egerek irtására, a gabona-futrinka elleni védekezésre és a kaposzta-pillangó hernyójának irtására vonatkozó hasznos tudnivalók egy-egy füzetét, az iránt érdeklődőknek egyenként, vagy mind a hármat egyszerre 3 fillér levélbélyeg ellenében portómentesen küldi meg az „OMGE.”

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában **Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Kéttábla bat ábrával.** Irtá: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1901. június 1.

Az időjárás e héten emelkedő hőmérséklet mellett túnyomóan derült volt. Csapadék csak szorványosan, habár az egész országban, fordult elő és csak rövid ideig tartott. A vetések fejlődése általában még mindig kielégítő, de sok helyen a rozsda terjedése és a vetéseknek szárazság okozta visszamaradása felől panaszok érkeznek. Nevezetesen a buza szenvedett kárt a Bácska, Bácság és a Tiszavidék némely részeiben, míg a rozs általában inkább kielégítő. A külföldön is több helyről panaszok érkeznek. Amerikából is kedvezőtlen jelentések érkeztek, melyeknek valódisága azonban még bevárandó. Oroszországban a május első felébeni időjárás kielégített és a várható eredmény teli búzában jó és jó közép között váltakozik. Nagyon kedvezőtlen hírek érkeznek azonban Németországból, hol nagy területeket kellett kiszáraztatni és takarmányhiánytól is félnek.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, az irányzat továbbra is szilárd, de a forgalom csak szűk keretben mozog és az árviszonyok is csak csekély javulást mutatnak fel. Amerikában az üzlet nyugodtan kezdődött, később azonban kedvezőtlen hírekre és a látható készletek jelentékeny esökkenésére (a Braadtreit becslése szerint kb. 3.835.000 bushell) megszilárdult és árak prompt búzában 3.25, későbbi szállításokra 2 c. emelkedtek. Angliában ugy a kereslet, mint kínálat csak mérsékelt volt és az árak állandó irányzat mellett tartottak maradtak. Németországban az üzlet kedvezőtlen természetű hatása alatt szilárd volt és az árak is emelkedtek, utóbb azonban némileg visszaestek. A deport későbbi szállításokra továbbra is 4.50 márkát tesz ki. A francia piacok csak csekély javulást tüntetnek ki, dacára annak, hogy az időjárás még mindig nem volt teljesen kielégítő. Az orosz kínálat, tekintve a kedvező kilátásokat, tartósan bő. A többi kontinentális piacokon a hangulat ugyancsak valamivel kedvezőbb, a fogyasztási kereslet azonban csak mérsékelt maradt.

Nálunk a kereslet különösen a buza iránt emelkedő árak mellett jobb volt és takarmánycikkre is — árpa kivételével — némileg javultak.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza a múlt heti nyugodt hangulat ellenében szilárdan alakult. Az üzlet már kezdetben szilárdan indult, mert a határidőpiac alakulása a márnokai élénkebb vételkedvőre ösztönözte. A kereslet az üzlet további folyamán is tartott, annál inkább, mert a vetések fejlődéséről beérkező hírek nem elégtettek ki, a forgalom is nagyobb terjedelmet öltött, tételek éppugy mint hajóru könnyen volt elhelyezhető és a tulajdosok állandóan magasabb követeléseket vihettek keresztül. Egyenként 20—25 fillér javulás mutatkozik. Az össz-forgalom 200.000 mm.

Rozs kezdetben el volt hanyagolva, míg később a szilárd buzaüzlet által befolyásolva, rozs iránt is jobb érdeklődés mutatkozott, habár a forgalom továbbra is csak mérsékelt maradt. Az árjavulás 5 fillért tesz ki és az árak 14.20—50 K. között budapesti paritásúra és 13.80—70 K. között 3 óra helyben mozognak. Új rozsban csak szorványos üzlet volt, nagyobbára kisebb tételekben. Pestvidéki árúért júliusi szállításra 13.80, augusztusra 13.90 K.-ig fizettek budapesti paritásúra. Nyíri rozsot Kisvárdán július-augusztusra 14.25 K.-ig kötötték.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) csendes irányzatú maradt, a kínálat gyenge ugyan, a gyarrosk azonban szintén érdeklődést tanúsítottak és az árak inkább esökkenőek voltak. Helyben 13.30 K.-ig fizetek, — hizlalóknál — kereslet esetén néhány fillérrel több is volt elérhető.

Zab ugy közepminőségű mint jobb árban csak gyengén van kínálva, míg a kereslet a helyi fogyasztás részéről valamivel jobb volt. Az irányzat így szilárd volt és az árak kb. 10 fillérrel javultak. Közepminőségű áru e mellett előnyben részesült. Szin és tisztaság szerint 13.80—14.50 K.-ig fizettek helyben.

Tengeri tiszavidéki állomásokról e hét elején el volt hanyagolva és 5 fillért vesztett; az érdeklődés utóbb azonban javult és az elvesztett árkülönbség is pótolható volt. Budapesti paritásúra a forgalom északirányú czélokra gyenge volt és az árak 10.60—10.65 K. között mozogtak, míg Kőbányán 10.90 K.-ig fizettek. Szerb árúhól Kőbánya részére kb. 10.000 mm. kelt el 10.40—50 K. hajóhól átvéve helyben.

Olajmagvak: Készáru kaposztarepeze nincs kínálva. Kaposztarepeze 1901. augusztusra 24.20—26.30 K.-tól lefelé 25.75 K.-ig jegyzett és ma 25.90—26—koronáig zárul. Új bányági repezében alig volt üzlet. Június-júliusra szállítandólag bányági hajóállomásokról 24.—K. kínálak. A mellékezőkben üzlet nincs; névleg vadrepeze 14—15, gomborka 28—29 kor. jegyez; lenmag 29.—, kendermag budapesti paritásúra 20 kor. jegyez helyben.

Hétyesek: Babban nem volt forgalom és az árak csak névlegesek. Fehér törpebabot Gyüngyösön, Félégházán 18, fehér gömbölyűbab Mohács, Baja, Zomboron 15.20 Barnababot Kalocsán 12.70, N.-Károly 11.50 K. jegyzünk. Erdélyi bab minőség és reláció szerint 12.20—12.80 K. között jegyez. Köles alig volt forgalomban, oláh áru á 9.20—9.60 K. jegyez vám nélkül 3 óra helyben, míg hazai árut névleg 9.00—10—korona készpénzen jegyzünk helyben. Bükköny el van hanyagolva. Budapesti paritásúra körülbelül 14 K. jegyez. Muhar budapesti paritásúra 14.50—15.— K.

Napijelentés a gabonaüzletről. 1901. június 4.

Péter és Pál felé közeledve, az évenként rendszeren ismétlődő nagyobb mérvű áringadozások előtt állunk. Rossz hírek a vetések állásáról, nagy szárazság, levelezés, a fekete rozsának penészen nyilvánuló előjelei, stb. jelszavak alatt folyik a harc, s míg az egyik párt rozsás színekben látja az aratást, másrésztől egyes megyék termésének teljes pusztulását jelzik. A napokban még kis vidéki spekulánsok is kapva kaptak az alkalmon, sorra vették az októberi bu át és ezáltal ennek árát tegnap délelőtt 8.35 forintig felhajították, hogy ma délelőtt 8.10 forintra sulyodjen — egy kis vidéki eső-jelentésre.

Szó sincs róla, az országra nagyon ráérne egy jó termés, de azért ugy általánosságban nem szabad sötét képeket festenünk. Sajnos, helyenként (kivált szikes, agyagos földeken) esőhiány miatt sokat szenvedtek a vetések, de viszont vannak vidékek, honnan tulbujá növényzetet jelentenek és inkább száraz idők után áhítoznak.

Az utóbbi napokban a Bácska egy részéből, Somogyból, Tolna és Veszprémmegyéből, valamint Erdélyből, jó esőket jelöztek. Általánosságban az eddig helyenként mutatkozó rozsda csak a levelekre szorítkozik és ha hosszabb idők nem állnak be, országsszerte egy jó közép-termésre számíthatunk.

Amerikából a látható buzakészletek 3 millió bushellnyi esökkenése mellett ma 1.5 centtel magasabb jegyzések érkeztek és ha a csikágoi tőzsdét is tekintve veszítjük, a júliusi búzának 2.25 centes áremelkedésről kell beszámolnunk.

A többi külföldi tőzsdék szintén szilárd irányzatot követnek.

Készbuza ma jó kínálat és ugyanolyan vételkedvő mellett lanyhább irányzatot követ; elkelt összesen körülbelül 40.000 métermáza harmincz fillérig olcsóbb áron.

Mai eladások:

Buza:

Tiszavidéki:

600 mmáza	78 kg.	16.80	korona	3 óra.
100 "	79 "	16.70	"	"
150 "	79 "	16.70	"	"
100 "	80 "	16.70	"	"
400 mmáza	79 kg.	16.60	korona	3 óra.
400 "	78 ⁵ "	16.60	"	"
100 "	78 ⁵ "	16.80	"	"
200 "	78 "	16.70	"	"
150 "	78 ⁵ "	16.55	"	"
100 "	79 "	16.40	"	"
1500 "	77 "	16.30	"	"
500 "	77 "	16.10	"	"
100 "	76 "	15.80	"	"
200 "	75 "	15.90	"	"

Pestvidéki:

250 "	77 ⁵ "	16.20	"	"
400 "	77 "	16.20	"	"
500 "	77 "	16.20	"	"
100 "	77 "	16.—	"	"
200 "	77 "	15.90	"	"
200 "	76 "	16.10	"	"
100 "	76 "	16.10	"	"
100 "	77 "	16.10	"	"
250 "	76 "	16.05	"	"
100 "	77 "	16.05	"	"
100 "	77 "	16.05	"	"
100 "	77 "	14.—	"	"
100 "	75 ⁵ "	15.90	"	"

Bácsági:

6300 "	76 ⁴ "	16.—	"	"
1430 "	76 ⁵ "	15.90	"	"
1120 "	76 ² "	15.90	"	"
1700 "	76 "	15.90	"	"

Rozsban az irányzat szilárd, a forgalom azonban mérsékelt, árak nem változtak. Helyben és helyi árú egyenértékre 14.50 koronát, elsőrendű minőségű árúért 14.80 koronát jegyzünk azonnali szállításra készpénzarárat értve.

Zabban toztak. Minős A kínálat csak Takar és az árak áruért 13.0 Tenger tásra budape míg Kőbányá

A hét uralkodott és valamivel olcsó beözölése n gyakorol az a havában bek lehetett.

Mezőg nyersszesz e gyérbbe vele 40 koronáig

A kon

42.50 K.

Bécsi

nyersszeszt

Prága

38.

Triess

szeszt, 90%

Kivitel

Budapesti

Finomított sz

Elesztőszesz

Nyersszesz a

Denaturált

Az ár

mentve, bud

fizetés mellet

Ve

A bud

más az 1900

1-étől a mai

nél és terme

olomzáróla:

Olom

Mauthner Öd

M. Mezőgazd

Haldek Ignác

Frommer A.

Deutsch Gyul

Klem Vilmos,

Hj. Freund S

Boross és Sz

Kohn Mór fia

Arnstein és H

Beimel és fia

Lamberger K

Kramer Lipó

Felsenburg T

Funkelstein J

Singer Zsigme

Radwaner és

Szavost Ernő

Gróf Teleki A

Klein Vilmos

Schmeichler

Nöthling Vil

Weisz Albert

Hummer Mih

*) A ha

féle magvak

A központ

(en gros

A mag

kezete üzleti

Üzletm

burgonyában,

esökkenő ára

spargóban ár

üzlet kedvező

vezőnek mond

nemükből h

mellett adatt

marha- és

mellett eszk

mutat fel.

Zabon szilárd irányzat mellett az árak nem változtak. Minőség szerint helyben 15 koronáig jegyzünk. A kínálat csak mérsékelt.

Takarmánygyártásban gyenge a kínálat, a hangulat és az árak változatlanok. Helyben 13 koronáig, jobb áruért 13-0 koronáig jegyzünk.

Tengeri ma gyengébb irányt követ; ezen a szállításra budapesti egyenértékben 10-70 korona érhető el, míg Kőbányán 10-90 koronáig fizetnek.

Szeszüzet.

A hét elején az üzletmenet változatlan irányzat uralkodott és a szeszárak nagyobb kínálatok folytán valamivel olcsóbban záródnak. A galicziai adózott szesz beözönlése még mindig érezhető és nagyobb nyomást gyakorol az árakra, minek folytán a rendszeren június havában bekövetkezendő áremelkedés eddig még nem lehetett.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e héten élénkebben volt ajánlva, de a gyéribb vetétkedv folytán csak néhány tétel kelt el 40 koronáig azonnali szállításra.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42-50 K.

Bécsi jegyzés 40,40—40,60 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 111,25 — korona adózott és 38 — korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 16,50—17,— korona kivitelű szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelünk e héten elején szünetelt.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban korona	kicsinyben korona
Finomított szesz	115,50—116,50	117,50—118,50
Kiesztőszesz	117.—117,50	118.—119.—
Nyersszesz adózva	114.—114,50	115,50—116,50
Denaturált szesz	35.—36.—	36,50—37.—

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bementve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak olomzárólása. *)

Budapest, 1901. június 2.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1900—1901. idényben, azaz 1900. évi július hó 1-től a mai napig az alant megnevezett mag- és kendermagok és termelőknek a következő vetőmagmennyiségeket olomzárta:

Olomzárólató fel	M e t e r i á z s a			
	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	2753	2248	—	5001
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	896	2037	292	3225
Haldek Ignác, Budapest	1508	1634	15	3157
Frommer A. H. ut., Budapest	844	1314	—	2158
Deutsch Gyula, Budapest	531	735	—	1266
Klein Vilmos, Szatmár	119	777	—	896
H. Freund Sámuel, Szatmár	59	743	—	802
Boross és Szalay, Budapest	328	413	—	741
Kohn Mór fia, Uzon	11	327	—	338
Arnstein és Handley, Szombathely	49	283	—	332
Beiméi és fia, Budapest	160	155	—	315
Lamberger Károly, Budapest	106	184	—	290
Kramer Lipót, Budapest	68	217	—	285
Felsenburg Tivadar, B-Gyarmat	44	224	1	269
Funkelstein József, Arad	78	171	—	249
Singer Zsigmond, Budapest	71	95	—	166
Radwaner és Rónai, Budapest	82	81	—	163
Szávoszt Emil, Budapest	80	63	—	143
Gróf Teleki Arvéd, Drassó	25	99	5	129
Klein Vilmos örökösei, Temesvár	10	110	—	120
Schmeichler testvérek, Bécs	—	60	—	60
Nöthling Vilmos, Budapest	12	11	23	46
Weisz Albert, Ökörítő	1	10	—	11
Hummer Mihály, B-Gyarmat	—	2	—	2
Összesen	7835	11993	36	20164

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem olomzárja.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetezete üzleti jelentése. 1901. június 2.

Üzletmenetünk mozgalmasságot mutatott. Rózsaburgonyában, nagy mérvet elértek, elhelyezése csak esőszerű árak mellett volt eszközölhető. Zöldségfélékben, spargóban árnyatlanság következett be. Az él. baromfi-üzlet kedvezőnek mondható. A vajüzlet még mindig kedvezőnek mondható. Turó szilárd irányt követ, gyümölcs-neműekből hazai cserezny és ananász-epre jó árak mellett adtak el. Husfélék közül csak helyi vágású marha- és borjúhús volt forgalomban. Őzbaraj jó árak mellett eszközöltetett. A tojásüzlet változást nem mutat fel.

Eladásaink nagyban:

Tejtermékek: Prima tevaj ötkilós darabokban 220, főzvaj 180, túró 16—24 filléren kelt nagyban. Tojás: alföldi ára 54—55 koronával talált elhelyezést. Élő baromfi: ideai rántani való csirke 100—110, sütni való 140—220, öreg tyúk 220—260, öreg rucza 140—190 filléren kelt nagyban s páronként.

Zöldségfélékből eladtunk szőlő-spárgát 100—120, közep minőségűt 50—80, levesnek való 20—40 fillérről kilóját. A tök s áza 20—40, a salátának való ugorka 16—24. Apró ugorka 8—10 korona. Idei rózsaburgonya elsőrendű minőségű 10—11. Apró 7—9 koronával kelt vagonfélékben.

Gyümölcsfélékből eladtunk piros ropogós csereznyét 48, nagy minőségűt 23—32 filléren. Ananász-epre 160—200 filléren kilóját.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mestor-utca. 1901. június 4-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 133 szekér réti széna, 6 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 26 szekér alomszalma, 1 takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 20 szekéregyb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikköny, sarju stb.) 600 zsek szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 420—600, muhar 580—630, zsupszalma 400—440, alomszalma 220—250, takarmányszalma 300—300, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbikköny 520—520, lóhere 450—480, luczerna 500—500, köles —, sarju 480—520, szalmaszecska 340—400. Összes kociszám 212. Összes súly 256800 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvómarhavásár. 1901. május hó 31-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 1100 db, eladott 1100 db, galicziai — drb, eladott — drb, tiroli drb, eladott — drb, növendék élőborju 27 db, eladott 17 db, élő bárány 8 db, eladott 8 db; öltött belföldi — drb, eladott — drb, galicziai — drb, eladott — drb, tiroli — drb, eladott — drb, bécsi öltött — drb, eladott — drb, növendék borju — drb, eladott — drb, öltött bárány — drb, eladott — drb, élő kecske gödlye 1 drb, eladott 1 drb.

A vásár hangulata élénk volt.

Árak a következők: Élő borjú: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonként, 60—88 — koronáig, kivételesen 92 — koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbonként, — kor.ig, kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig drbonként, — koronáig drbonként, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig sulyra, növendék borju —, — koronáig, kiv. — koronáig drbnt, 44—50 koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Öltött borju: belföldi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonként, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronként, élő bárány 8—10 — koronáig páronként, öltött bárány — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1901. június hó 3-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hizalt ürű 414 darab, eladott 414 drb, feljavított juhok 120 drb, eladott 120 drb, kisorolt kosok 10 drb, eladott 10 darab, kiverő juh — drb, eladott — drb, bárány 100 db, eladott —, kecske — db, eladott — db, boszniai —, eladott — db, szerbiai —, eladott — db, angol keresztelés —, eladott — db, romániai —, durvaszörű — db, eladott — db.

A juhvásár hangulata élénk volt.

Árak a következők: Belf. hizl. ürű 37—42.— (—) K. páronként, 44—46 (47) K.ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 28—36 — K. páronként, 40—42.— (—) K.ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K.ig páronként, — K.ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juh — K.ig páronként, — K.ig 100 kiló élős. sz., bárány — K. kecske — K. páronként, durvaszörű — K. páronként, — K.ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai — K. páronként, — angol keresztelés — K.ig élősúly szerint, K. páronként, romániai — K. páronként, anyajuhok — K. páronként, — K.ig 100 kiló élősúly szerint.

Bécsi vágómarhavásár. 1901. június hó 3-án. Vass Jenő tudósítása „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5608 db. Ebből magyar 3705 db, galicziai 957 darab, bukovinai 51, német 895 db, hizott 4714 db, legelő 894 db, fiatal — db, 6kőr 4218 db, pika 704 db, tehén 571 db, bivaly 115 db.

Miután a felhajtás a múlt hétnél mintegy 1100 darabbal több volt, a vásár igen lanyhán folyt le. Az árak 2 koronával estek. Csúpan a bikák után volt a múlt hetéhez hasonló kereslet.

Árak: prima magyar 62—68.— (72.—), szekunda 54—61, tertia 46—53, galicziai prima 66—72.— (74.—), szekunda 58—65, tertia 50—57. Német prima 70—76.— (78.—), szekunda 60—69, tertia 52—59.

Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 44—50.—, Bika és tehén 40—66 (68.—), és bivaly 32—42.—. Az összes eladások, élősúlyban, 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Bécsi szarvómarhavásár. 1901. május 30-án. Felhozott: 4147 borju, 2434 élő sertés, 1282 kizsigerelt sertés, 181 kizsigerelt juh, 755 bárány.

A borjúvásár a tuflelhajtás következtében lanyha. A sertésekre az üzlet irányzata változatlan. A bárányok után kereslet gyenge.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju 100—108 prima 110—124, primissima 126—132 (—), élő borju 80—110, prima — (—), primissima — (—), fiatal sertés 68—86, kizsigerelt hussertés 94—104, nehéz 80—90, süldő 88—100, (—), könnyű süldő 102—108, kizsigerelt juh 60—80 pr. kiló fillérekben, bárány páronként 10—26 (28—32) korona.

Bécsi sertésvásár. 1901. június 4-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 6071 lengyel, 8946 magyar összesen 15017 drb.

A vásár igen lanyha volt.

Árak különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 72—74 fillér kivételesen 75 fillér, közepes 58—70 fillér könnyű — fillér, süldő 60—80 fillér.

Bécsi juhvásár. 1901. május hó 30-án. Felhajtás 520 db. juh.

A kis felhajtás következtében a vásár élénken folyt le, az árak 4 fillérral emelkedtek.

Árak: juh 53—55, kiv. —, raczka — fillér pr. kiló élősúlyban.

Szerkesztői üzenetek.

P. E. urnak, T-Remete. A nemes füz mivelésél több magyar mű tárgyalja, amelyek közül, amiből nem új ajánlható: Kenessey Kálmán: *A nemes füz mivelése*. Német nyelven nemrég jelent meg: Die Cultur der Korbweide. W. Hemmerling, Megrendelhetők a többek között Kláán Frigyes könyvtárában Budapest. IV., Váci-utca. Hogy „hol értékesíthető a legjobban”, azt nem tudjuk. Tessék majd ajánlatot tenni: az áll. kőszármótanműhelyek valamelyikénél. Ilyenek vannak: Békés-Csabán, Belduson és még az ország más helyein. Ezenkívül a munkási, váci és egyéb fegyházak is vásároknak rendezzöket.

R. B. urnak, Balajta. A községi előjáróság helytelenül jött el. A törvény 8-ik §-ában világosan megmondja, hogy: „Minden munkaadó köteles minden egyes, szolgálatában álló gazdasági (külső) cseléd után a pénztárba évenként előre 120 fillért befizetni. — A gazdasági cseléd felesége nem cselédje a gazdának, a cselédek felesége után tehát a gazda fizetni nem köteles.

D. G. urnak, Füzánkert. A veszprémi és győri gazd. egyesületek titkár-választó közgyűlését még nem tartották meg.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!

1600 gőzcsepplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

VÁCI-UT 19. SZÁM.

Gőzcsepplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

DORN JÖZSEF SZABADALMA

STAHEL és LENNER, Triőr és lemez-lyukasztó-gyár Budapest.

Ujdonságként ajánlják gőzcséplőgépek számára a „Dorn-féle szabadalmazott új rendszerű törek-rostákat vas vagy aczélemezéből, a fából készült törekrosták helyett. **Előnyök:** 1. a töreknek **tökéletes lazítása**, 2. a töreknek **egyenletes felosztása az egész rostafelületen**, 3. a rosták **eldugulása ki van zárva**, 4. **rendkívül magasfoku magkirostálás**, 5. **legnagyobb tartósság.**

Speciálítások: triőrök buza, rozs, árpa, zab stb. tisztítására. **Cséplőgéprosták:** horgany-, vas- és aczélemezéből s mindennemű lyukasztott vagy hasított lemezek, gazdasági vagy technikai célokra.

Megjelent

a nagyméltóságú m. kir. földmivvelésügyi miniszterium anyagi és az Országos Központi Hitelszövetkezet erkölcsi támogatása mellett

Dr. GALOVITS ZOLTÁN

A Magyar Szövetkezeti Jog

ez. műve, mely a szövetkezetekre vonatkozó összes jogszabályokat tárgyalja és az összes szövetkezeti eszme minden barátja számára

nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgál

Ezen mű utmutatóul szolgál:

a szövetkezetek alapítására,
a tagok jogviszonyaira,
a közgyűlés, igazgatóság és felügyelőbizottságra, ezek tagjainak jogaira, kötelességére, felelőségére stb.

A mű ára portmentesen megküldve 6 K 20 fillér.

Kötve 7 K 20 fillér. Megrendelhető

a Köztelek kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Urakalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb. részére

Bessemer-Festék (védjegy üllő)

kitűnő szolgálatokat tesz.

Feltétlenül hathatós máz rozsdá ellen, mindennemű vas-szerkezetek, vas- és hullámbádogtetők, tartók, istállóvasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitűnő konzerváló szer.

Tartósabb, szaporább és a légköri s vegyi behatásoknak sokkal jobban ellenáll mint minium és olajfesték.

Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Festékgyárak: Lutz Ede és Társa, Pozsony.

A
mezőgazdaságról

és
mezőrendőrségről

1894. évi XII. törvények,

a végrehajtására vonatkozó
miniszteri rendelet,
magyarításokkal el-
látva, egy füzetben.

Ára bérmentes küldéssel
1 frt 10 kr.

Nagy birtok önkéntes árverés.

Egy tagban 1448 hold, a 1200 négyszögöl, melyből 73 prima rét, 345 prima szántó, 1030 hold 40 éves szép zárt cser- és tölgyerdő, melyből 400 hold irtható. Kitűnő szállítási viszony. Vasut, országút helyben. Jó gazdasági épületek, szép vidék, jó vadászat. 200.000 korona teher; f. év június hó 20-án önkéntes árverésen 250.000 korona kikiáltási ár mellett eladásra kerül. Ezen birtokhoz még 2000 holdtól 8000 holdig összefüggőleg vehető. Bármikor megtekinthető. Bővebbet „Kedvező alkalom” jelleg alatt Mezei Antal hirdetési irodája Budapest, IV., Eskü-ut 3920 5. sz. (Klotild palota) továbbít.

Éjszaknémetországi középkori egyén nagyobb intenzíven kezelt birtokon németül beszélő családdhoz mint

gyakornok ellátásért

kivánna belépni. Szíves ajánlatok „W. M. 2525.” alatt Rudolf Mosse címre Wien, I. Seilerstätte 2. kéretnek. 4020

Tinó- és üsző eladás.

Saját nevelésű bonyhádi fajta 13 éves 60 tinó és 26 üsző bérlet lejárata folytán **eladó** különként 30 krért. Az üszők minc. kiváló legelő egyedek ivadécai. 4016

Lövy Jenő, Felső-Alap.

Nagybirtokosok, bérlők, tenyésztők figyelmébe!

Tisztelettel értesítem az érdekelt köröket és a t. c. gazdaközönseget, miszerint egy a mai köz- és mezőgazdasági kor színvonalának megfelelő, nagy házagot pótló szakintézményt létesítettem, melyet hosszú éveken át szerzett gyakorlati meggyőződése alapján a következő hatáskörre terjesztettek ki:

1. Jelzőlog törlesztéses kölcsönök szerzése a legnagyobb összegig előnyös feltételekkel; egymillió koronától kezdődő kölcsönösszeg 4 1/2%-os kamattal mellett. Nemkülönbön városi és községi kölcsönök megszerzése.

2. Uradalmak, birtokok adás-vételének és bérleteknek közvetítése; mindezeknek elismert szakerek közreműködésével eszközlendő becsülése, üzentervek kidolgozása.

3. Az összes gazdasági termények, termékek, tenyész és hizóállatok (hizósertések is) bizományi vétele és eladása úgy bel-, mint külföldön.

4. Előlegezés megszerzése ideai függő-termésre 100 mm., illetve minden vagon után 1000 korona, előnyös feltételekkel.

Repczére kérek ajánlatokat, a bevetett terület s a körülbelül várható terméshezám holdankinti megnevezésével, mivel ilyen terményt már most elővételben magas áron értékesíték. Kérek továbbra ajánlatokat hizó sertések és sovány süldőkre; nemkülönbön egyéb gazdasági javakra. Legjobb értékesítés! Kuláns eljárás!

Kivánatra terjedelmes prospektus. Elsőrangú referenciák. Kiterjedt összeköttetések bel- és külföldön.

Midőn magamat ajánlom, tiszteletteljesen fölemlítem, hogy nálam jelenleg több uradalom (vadászterülettel) birtok és bérlet vétele és eladásra nyilván-tartásban van.

Szíves megbízatást kérve vagyok
Budapest, 1901. június havába kitűnő tisztelettel

Köz- és Mezőgazdasági Szakiroda és Bank-képviselő
(JAULUSZ J. JÁNOS)

BUDAPEST, VII., Almássy-tér 8.

Aratási idényre meglepő jutányos áron szolgálhatok kitűnő szalonával.

4011

Gróf Ne
község**Bak**

mely ál

magyar

épületek

ha

A részle

ságnál,

nagyo
elrend

teszem

50.000

68 ho

minteg

ökör,

becsért

gép te

is tart

5000

elnöke

gondn

azonba

szabad

bíróság

tömegg

alatt u

az ela

irányá

értékb

tetend

4012

Bérleti hirdetmény.

Gróf Nemes Albert és ifj. Gróf Nemes János urak, Solt községhez tartozó (Pestmegye)

Bakóhalom nevezetű pusztájuk,

mely áll körülbelül 1100 magyar hold szántóföld, és 550 magyar hold kaszáló és legelőből, a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt,

haszonbérbe adandó.

A részletes haszonbéri feltételek, az uradalmi igazgató-ságnál, Tomajon, u. p. Kúnhegyes megtudhatók. 3979

A magy. kir. államoasutak Budapest jobbparti üzletvezetősége.

14551.

Pályázati hirdetmény.

A Kelenföld-győri II. vágány építésével kapcsolatban Szaár állomáson létesítendő emeletes laképület és gazdasági udvar továbbá Felső-Galla állomáson létesítendő III-ad osztályú felvételi épület gazdasági udvar és szabadon álló árnyékszék megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költségcsatolás és egységárjegyzék, nemkülönben az építési szerződés tervezete az alólított üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályainak (Külső kerepesi-úti házesoport) hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megszereshetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és közzé tett ajánlatok legkésőbb 1901. évi június hó 15-ig déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a Szaár- és Felső-Galla állomásokon létesítendő magas építmenyi munkák végrehajtására.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1901. évi június hó 14-ig déli 12 óráig 3000 korona azaz háromezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokból gyűjtőpénztárunkban lefizetendő.

Az értékpapírokat a budapesti és bécsi tősszék legutóbbi 14 napnál nem régebb utolsó árfolyama szerint de névértékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztár betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta útján beérkező ajánlatok és bánatpénzek tértvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk. Budapest, 1901. június hó 1-én. Budapest jobbparti üzletvezetőség.

Hirdetmény.

Ismerellen tartózkodásu Buchwald Lipót ellen, ki Skublics Jenő urnak Zalamegyében fekvő 1000 holdnál nagyobb döbrétei uradalmát haszonbérben bírta, a zalaegerszegi kir. törvényszék, mint csődbíróság a csődöt elrendelte.

Alólított csődtömeggondnok a csődbíróságnak 2523/901. szám alatt kelt végzése alapján ezennel közhírré teszem, hogy az említett uradalomhoz tartozó döbrétei, kökényesmindszenti és zelefai ingatlanoknak körülbelül 50.000 korona értéket képviselő 1901. évi termése, nevezetesen mintegy 235 hold őszi buzavetés, 67 hold rozs, 68 hold árpa, 111 hold zab, 44 hold zabos bükköny, 17 hold tengeri, 10 hold répa, 21 hold köles, összesen mintegy 573 hold vetés, az összes élő és holt fundus instructással együtt, mely élő fundus instructus áll: 34 ökör, 13 tehén, 15 drb növendék szarvasmarha, 10 ló, 3 csikó stbiből és a csődleltár szerint 16.000 korona becsértékkel bír a holt fundus instructus, melyhez egy Clayton Shutleworth-féle 6 lóerejű locomobile cséplőgép teljes felszereléssel, ugyancsak Clayton Shutleworth-féle szalmakazalozó gép s egyéb gazdasági gépek is tartoznak, a csődleltár szerint 10.000 koronánál nagyobb becsértékkel bír, ajánlat útján el fog adatni.

Venni szándékozők tartoznak zárt ajánlataikat legkésőbb

1901. évi június hó 12-iki déli 12 óráig

5000 korona bánatpénz kíséretében dr. Berger Béla, zalaegerszegi ügyvédnél, mint az ideiglenes csődválasztmány elnökénél benyújtani, a kinél a csődleltár és a részletes vételi feltételek is betekintheők, nemkülönben alólított tömeggondnoknál.

A beérkezendő ajánlatok a csődválasztmány ülésében fognak az ajánlati határidő leteltével felbontatni, fentartja azonban az ideiglenes választmány magának azon jogot, hogy tekintet nélkül a beígért összegre, a tett ajánlatok közt szabadon választhasson és ez esetben is az eladás a választmányra nézve csak akkor válik kötelezővé, ha a csődbíróság a választmány javaslatát jóváhagyja.

Tartozik a vevő a javaslatnak a csődbíróság részéről történt jóváhagyása után 3 nap alatt a vételár felét alólított tömeggondnok kezébe készpénzben lefizetni, másik felét pedig biztosítani és az első részlet lefizetése után 30 nap alatt ugyancsak a tömeggondnok kezére lefizetni.

Ha a vevő a fizetési kötelezettségeinek kellő időben eleget nem tenne, bánatpénzét elveszti és a választmány az eladás tárgyát képező értékre nézve a szabad rendelkezés jogát visszanyeri.

Vevő tartozik mindazon szerződésbeli kötelezettségeket teljesíteni, melyek a csődtömeget a haszonbérbeadó irányában terhelik és ezen kötelezettségek biztosítására a bánatpénz is visszatartatik.

A haszonbérlemény területén lakberendezési tárgyak is lellároztattak, melyek a csődleltárban 1750 korona becsértékben vétettek fel; szabadságukban áll vevőknek ezekre is ajánlatot tenni, de ezen ajánlat külön összegben tüntetendő ki.

Zala-Egerszegen, 1901. évi május hó 23-án.

Dr. Obersohn Mór
csődtömeggondnok.

Hirdetési ár 10 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 2 fillér felül... Képfelirátoknál 40 fillér szög felül...

KIS HIRDETÉSEK

Csak megfogadák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel a kedvezményes rovatban és árban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélhelyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Gazdasági gyakornok, segéd esetleg nő, gyermektelen felügyelő keresetlik. Ajánlatok bizonyítványokkal...

Pályázat gazdasági irnoki állásokra.

Gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett egy, esetleg két egyen alkalmasat nyervek... Pályázati szabályok...

Azonnali belépésű irnoki állás.

Belépésű irnoki állás 400 korona évi fizetéssel, másikon kívül teljes ellátással, étellel és lakással.

A csurgói főbörnökség egy gazdasági főtiszt állásáról.

A csurgói főbörnökség egy gazdasági főtiszt állásáról. Jelölés: 3944.

Urad. főkertész keresetlik.

Keresetlik fő kertész, aki a gazdasági igazgatóság feladatát ellássa.

Nőtlen ispán keresetlik.

Keresetlik nőtelen ispán, aki a gazdasági igazgatóság feladatát ellássa.

A Hercegi Ypsilanti örökösök keresetlik.

Keresetlik a Hercegi Ypsilanti örökösök számára gazdasági igazgatót.

Számtiszt, ügyintéző.

Keresetlik számtiszt, ügyintézőt a gazdasági igazgatóság számára.

Aratási és cséplési felügyelő.

Keresetlik aratási és cséplési felügyelőt a gazdasági igazgatóság számára.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állást keresők.

Állást keresők: Ispáni, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Ispáni.

Ispáni: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Irnoki.

Irnoki: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Ispáni.

Ispáni: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Felsőbb.

Felsőbb: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Készthelyen végzett.

Készthelyen végzett: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Okt. gazdatiszt.

Okt. gazdatiszt: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát.

A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Egy.

Egy: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Tízegyes évi.

Tízegyes évi: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Gardatiszt.

Gardatiszt: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Adai.

Adai: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Önálló állást.

Önálló állást: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Kisgazdának.

Kisgazdának: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állatok.

Állatok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Kisgazdának.

Kisgazdának: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Állatok.

Állatok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Eredeti Rambouillet kosok.

Eredeti Rambouillet kosok: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

VEGYESEK.

Friss gyümölcsöt főzeléket. Kacsakeméti Conservgyár, Kacsakeméti. Ajánlatok kérések.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

ELADUNK.

ELADUNK: Állást keresők, Irnoki, Felsőbb, Készthelyen végzett, Okt. gazdatiszt, A gróf Esterházy-féle csákvári földmives-iskolát, Egy, Tízegyes évi, Gardatiszt, Adai, Önálló állást.

Igen szép, világított vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves.

növendék ökor és üsző borjakat. Jármos ökröket legutányosabb szakon ajánlanak.

Klein és Spitzer Kle-Czell kereskedők. Megrendelések egyesség szerint bármikor is elfogadják.

Vöröstarka tinó üsző.

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hízalmi való ökrök eladására és későbbi szerződésre.

legolcsóbb árért vállalkoznak WEILER és EISNER Kle-Czell kereskedők.

Egy pár.

15/2 markos, 5 éves fehér, világos sárga juhker kanca (tűfogás behajvja) eladó. Kondor Emil kincsesbolti gazdaságában, u. p. Bulassa-Gyarmat. 3953

Eladó ökrötínó.

Méltóságos báró Bornemissza Elemér ur keresztni gazdaságában eladó 50 darab tavalyi és 50 darab két éves erdői ökrötínó. Közvetlen felvilágosítást nyújt Neményi József intéz. Hadróv, posta Gerend, E-dély. 3955

Tizenkét.

darab 14 hónapos, vérszen átm., mangalica kanca, hízó eladó, vagy vérfestés szempontjából elcsereendő nagy-börű gazdaságban, posta Sárborád. 4001

Gyulakesziben.

Zalamegyében, Tapoleza mellett, eladó 400 drb tenyésztésre alkalmas, fiatal nőstény, 400 drb 3-4 éves üsző-bírka. Megtekinthető a tulajdonosnál, Forster Elek tulajdonosnál. 4006

Eladó lovak.

2 drb 4 éves pej, herék, 155 m. magas párja 500 frt; 1 sárga herék 162 cm., 1 dörög kanca 160 cm. 4 évesek, párja 500 forint. Czim a kiadóhivatalban. 3958

Vöröstarka tinó és üsző.

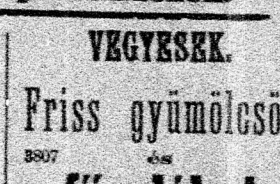
teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyancsak jármos és beállítási ökrök szállására vállalkozom. 1770

Kitűnő friss fejős tehének.

előzőleg jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők, köztettség nélkül. Vörű tejszeke szerint választani. Henrik Ignác fia Szalónak (Vasm.). 4015

Hirdetmény.

A német-egreszi gazdaságban (Somogy megye, u. p. Tab) 200 drb 4 és 5 éves egészséges üsző-bírka eladó. Bővelbet Klein Józsefnél. 4015

Igen szép, világított vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves.

növendék ökor és üsző borjakat. Jármos ökröket legutányosabb szakon ajánlanak.

Klein és Spitzer Kle-Czell kereskedők. Megrendelések egyesség szerint bármikor is elfogadják.

Vöröstarka tinó üsző.

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hízalmi való ökrök eladására és későbbi szerződésre.

legolcsóbb árért vállalkoznak WEILER és EISNER Kle-Czell kereskedők.

Egy pár.

15/2 markos, 5 éves fehér, világos sárga juhker kanca (tűfogás behajvja) eladó. Kondor Emil kincsesbolti gazdaságában, u. p. Bulassa-Gyarmat. 3953

Eladó ökrötínó.

Méltóságos báró Bornemissza Elemér ur keresztni gazdaságában eladó 50 darab tavalyi és 50 darab két éves erdői ökrötínó. Közvetlen felvilágosítást nyújt Neményi József intéz. Hadróv, posta Gerend, E-dély. 3955

Tizenkét.

darab 14 hónapos, vérszen átm., mangalica

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti czímemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.
gőzsántási vállalkozó

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

Kizárólag elsőrendű
magyar erdélyi faj
igás ökör
és növendék marha

gazdag választékban kapható

LÁSZLÓ TESTVÉREK gazdaságában

Nagy-Iklódon posta- távirda- és vasutállomás
a Szamosvölgyén Kolozsvár közelében.

! Kaszáláshoz!

Fűkaszálók,

aczel szénagyűjtők,

eredeti „Johnston“-gyártmány és

Hollingsworth-szénagyűjtők

olcsón, szavatolt és utól nem ért minőségben kedvező feltételek mellett
kaphatók

Bächer és Melichárnál

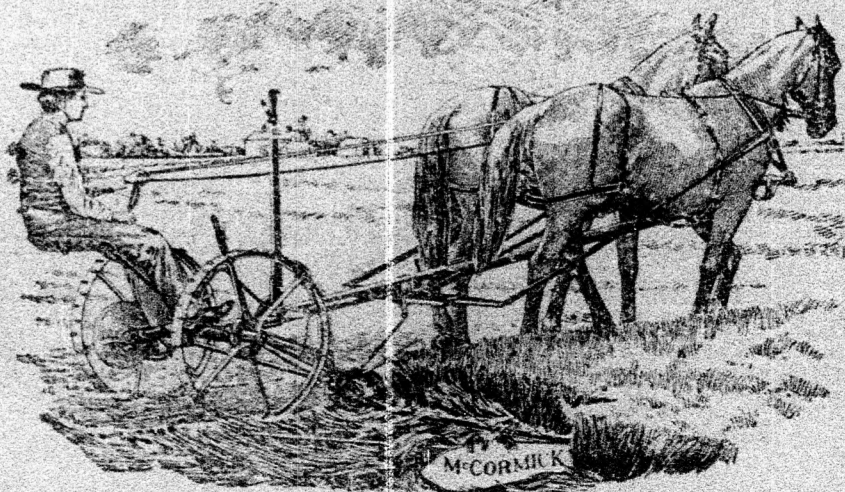
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PÁRIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép
Fűkaszológép
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s
árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékrészek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman igazgató

Budapest, V., Váci-ut 30.

K

AZ O

Az országos n

Nem
Egész évre 20 k

AZ OMC

Figyel

Azon ta
tagdíj, vagy a
nél hátralékba
küldjük szét;
van mellékely

Kérjük a
annál is inkább
hátralékban.

Figyelme
akik több évi
jenek ügyeiket
mert ezen nap
az egyesületi
költséget és k

Tudomás
nak, hogy egy
préselt szalmá
országból vás
legalább 100 n
(Lipesébe) szál

Azon t.
szalmájuk van
nak arát és az
feltüntetve, fo
ipari és keres
pest. Köztelek.
12. ajtó).

Állami

N

(Báró Malcoms
földművelésügy

Németors
évtizedek alatti
állomány érték

MAGYAR

